

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973. V. 9 • Nr. 19 (2045)

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

LENKIJOS SMURTAS PRIEŠ LIETUVIUS

Lietuvių visuomeninė-kultūrinė draugija Lenkijoje, įsisteigusi 1957 m., keletą metų Varšuvoje leido "Varšnų" mėnraštį. 1973 pradžioje Lenkijos vyriausybė uždraudė lietuvių draugijai toliau leisti "Varšnų" žurnalą. Tuo pačiu atėmė lietuviams teisę per savo spaudą susisiekti ir ugdyti savo kultūrinius reikalus.

Šis Lenkijos vyriausybės žygis yra priešingas žmogaus ir piliečio teisėms ir laisvėms, kurias

pripažinti ir leisti jomis naudotis Lenkijos vyriausybė yra išipareigojusi Jungtinėse Tautose.

Laisvojo pasaulio lietuviškai negali būti abejingi dėl šio Lenkijos vyriausybės smurto, pavartoto prieš lietuvių mažumą, gyvenančią Lenkijoje. Todėl per savo gyvenamo krašto Lenkijos anbasadą turi siųsti Lenkijos vyriausybei protestus ir reikalauti, kad į atšauktų savo draudimą "Varšnų" žurnalui Varšuvoje leisti.

(E)

SOVIETAI IŠ LIETUVOS IŠTRĖMĖ PUSĖ MILIJONO ŽMONIŲ

V. Smoliauskis aštriai priekalštauja Komjaunimo Tiesoje vadinami buržuazinei propagandai, kad ji netelsingai vertinanti dartinę Lietuvos padėtį. Norėdamas skaitytojus įtikinti, kad nepriklausomybės laikais gyvenimas Lietuvoje buvęs labai skurdus, jis sustoja prie kurlais metais buvusios Lietuvos gyventojų emigracijos.

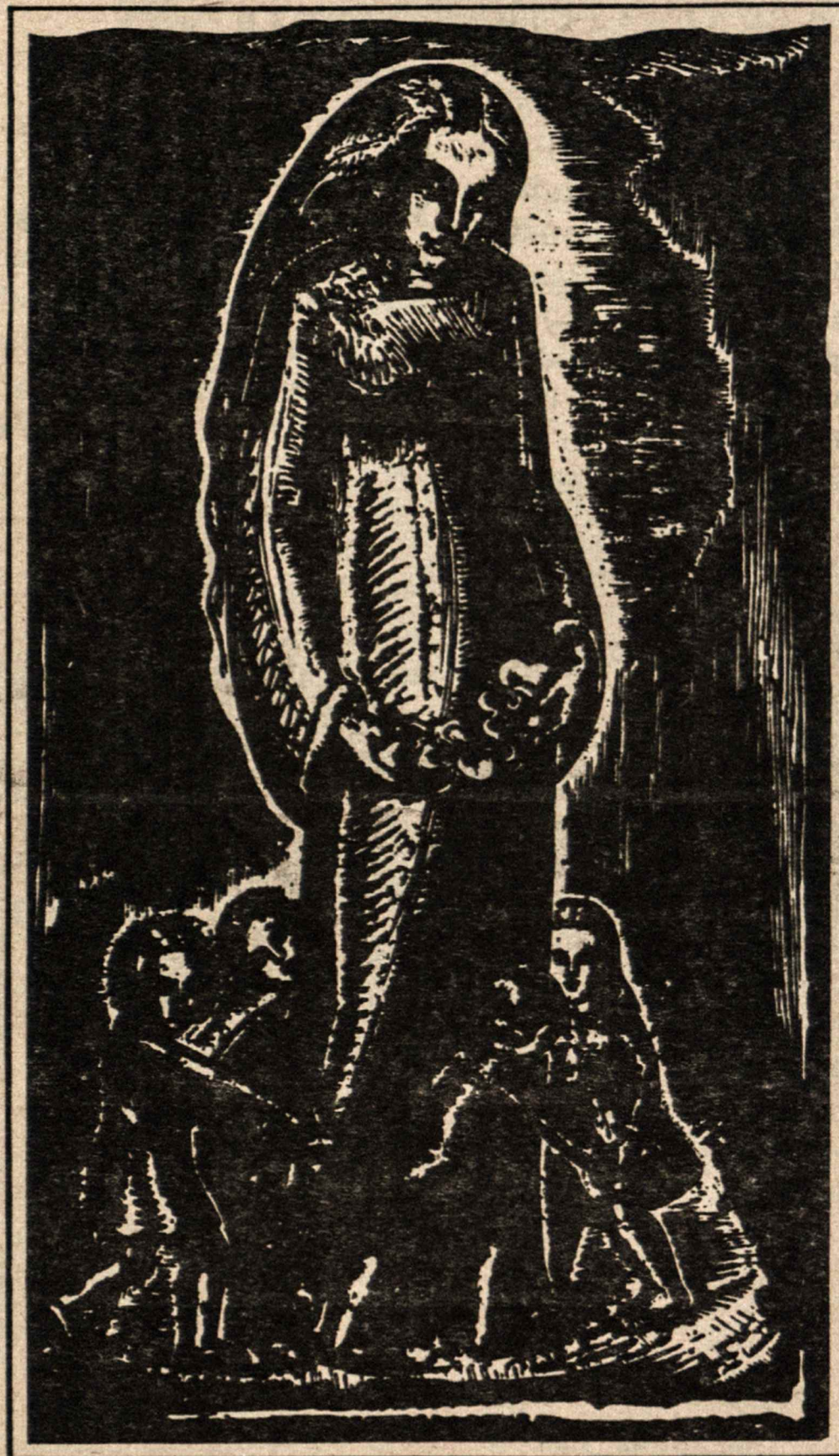
Iš tikrųjų, anais laikais tam tikras žmonių skaičius emigruodavo iš Lietuvos, ir niekas to neslėpė. Gyventojai buvo laisvi ir liavo kur jiems patiko. Laisva emigracija laisvuose kraštuose vyksta ir dabar. Ir iš dabartinio didžiausio pasaulio sovietinio tautų ir žmonių kalėjimo žmonės bėgte, bėgtų, jei tik galėtų. Bet okupantas ne tik aptvėrė Lietuvos sienas spygliuotų vielų tvora, bet dar užmėnė vo pasienio ištisus laukus, užkirsdamas tokiu būdu kelią bet kokiam žmonių judėjimui.

Buvusią emigraciją vi-

sigeralpažįstame ir apie ją pakankamai prirašyta. V. Smoliauskis atliktų labai svarbų patarnavimą lietuvių tautai, jei jis paruoštų platesnę studiją, kaip ir kiek okupantas gyvulinuose traukiniuose 1940-1941 m. m. išgabeno ir nuo 1944 ligi dabar išgabena Lietuvos gyventojų į Sibirą bei kitas Rusijos sritys. Kaip jie ten buvo įkurdinti, kaip ištremtieji ten gyvena, kiek jų ten žuvo, kam ir kiek buvo leista grįžti į Lietuvą numirti. Jam toji medžiaga yra lengvai prieinama, tik reikla ja pasinaudoti. Mūsų žiniomis, sovietai ištrėmė apie pusę milijono Lietuvos gyventojų. Tatal ke- liolika kartų daugiau negu "buržuaziniai" laikais laisvai išemigravo.

AR NORIT KAD
KLERIKALAI
KREMLIJE
ATSISĖSTŲ

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika rašo: VILNIUS. 1972 m. kovo mėn. 13 d. pas RRT įgallotini buvo iškvieisti kunigai:

MOTINA - Tarabildienės paveikslas.

Laurinavičius ir Žemėnas. Ypatingai piktai įgallotinis apibare kun. Žemėną, kam jis pasirašė pareiškimą tarybinei vyriausybei, kur reikalaujama leisti dirbti vysk. J. Steponavičiui, išleisti dideliu tiražu katalikams maldaknygių etc. Įsinervinęs įgallotinis kunigą Žemėną išvadino šėtonu, įžūliu ir pareiškė: Ar nepanorėsite, kad klerikalai ir Kremluje atsisėstų?

UŽ VAIKĄ

BAŽNYČIOJE - 50

RUBLIŲ

IGNALINOS RAJONAS. 1972. III. 16 Paringio aštuonmetės m-los direkto-

rė Dalgėdaitė ir mokytojai Milašius, Šadrecovas, Misiūnaitė ir Vaitulionis pasikvietė tris V kl. mokinius: A. Bivainį, B. Gaižutį ir Č. Patiejūną į mokytojų kambarį ir gąsdindami vertė pasirašyti jų suredaguotą kažkokį raštą, reikalaujanti, kad jie visai nebeitų į bažnyčią. Mokytojai sakė, kad už kiekvieną vaiką, einantį į bažnyčią, reikės kunigui sumpkėti 50 rub. baudą. o Pravėniškių paprasto režimo lageryje baigia atlikti bausmę kun. J. Zdeb-skis. Nors nutelstasis kunigas sąžiningai atlieka jam paskirtą darbą, bet

"KULTŪROS BARŲ" LIŪDNAS LIKIMAS

Prieš pusmetį buvo dalimi pakeista žurnalo "Kultūros barai" redakcija, patsai žurnalas išsprautas į siauresnius "tarybinius" rėmus. Šių pakeitimų priežastis dalimi atskleidžia D. Šniuko straipsnis "Už didesnę talką Kultūros baruose", partijos teoriniame mėnraštyje "Kommunistas" (1973, nr. 1). Šniukas prikiša žurnalui perdidelį dėmesį "meno propagandai ir kultūros istorijai", nepaisymą "darbininkų ir valstiečių klases" poreikių. Nepatiko partijai ir "apibendrinančių išvadų nebuvimas", t. y. grubios propagandos vengimas. Žurnalo "klaidų" sąrašė minima apybraiža "Ažuolas", nustebinusi "heklasių idealizuojančių prieštaringos Jono Šliupo asmenybės pristatymų". Buvusioji redakcija taip pat apkaltinama "ne visada" "parodžiusi" nusimanyimą ir sudėtingais ideologijos bei kultūros sąveikos klausimais". Pasak Šniuko, žurnalas daug rašęs apie "užsienio kultūrą" modernistinio meno paskutinio paraiškas, o partija pageidaujanti, kad "daugiau dėmesio būtų skirta socialistinių šalių kultūrai, marksistinės ir pažangios pakraipos idomioms asmenybėmis iš kapitalistinių kraštų". Šniuko žodžiais, "redakcija pastaruoju laiku kai ką peržiūri savo darbe". Žurnalo ateitį jis aptaria: "ideologinis skaitytojų auklėjimas marksizmo-leninizmo idėjų dvasia.

lagerio vadovybė jį prieš terminą paleisti nesiruošia, nes "esas nepataisomas".

BALFO PAVYZDYS VERČIA PAGALVOTI

Kai tik Amerikos lietuviai patyrė, jog Europoje atsirado Antrojo Pasaulinio karo pasekoje lietuvių tremtiniai, jie nedelsiant įsteigė vadinamąjį Bendrą Amerikos Lietuvių fondą /United Lithuanian Relief Fund/. Šios ypatingos organizacijos pobūdis oficialiai taip apibūdinamas: "Bendra Amerikos Lietuvių apolitinė ir areliginė organizacija lietuviams šelpiti".

Sutrumpintai ir populiariai ši organizacijai štai trečias dešimtmetis spaudoje ir viešuose pasisakymuose vadinama BALFU. Balfo įkūrimu rūpinosi visų Amerikos kontinente pasireiškusių srovių vadovaujantieji atstovai. Pradedant asmenimis, atstovavusiais aiškios krypties srovinius laikraščius "Naujienas" ir "Keleivį" čia buvo ir liberalinės srovės, atstovaujama "Sandara", žymūs tautiniais veikėjais Antanas Ols greta daugelio kitų turi didelius nuopelnus Balfo darbuose, lygiai ir katalikiškos organizacijos pasitvirtė savo atstovus. Jų žmogus energingas kankininkas J. Končius buvo pirmasis Balfo pirmininkas.

Ši organizacija buvo sumanyta, sukurta ir pašaukta dirbti svarbų šalpos darbą pagal dešimtmečių bėgyje sutvirtėjusias gerasias Amerikos lietuvių kultūrinės tradicijas. Balfas, būdamas visų lietuvių organas, turėjo pilną visuomenės pasitikėjimą. Jam visų aukojo, žinodami, kad aukos bus skirstomos nešališkai, kad ne bus nei "saviškių" nei "tolimesnių". Balfu vienodai rūpinosi visa lietuviškoje Amerikos kontinento spauda. Nemaža jam aukojo ir Kanados jautrūs lietuviai.

—•—

Tai buvo gerai suprantas demokratiškumo laidas, kurs visą darbą stiprino ir jo vaisiais galėjo mėti dešimtmečius gerėtis. Tačiau gyvenimo elgoje palengva buvo pradėta nutolti nuo pirmųjų lietuvių nusistatymų. Nejučiomis pradėjo veržtis as-

menys, kuriems vieniems patiemis parūpo Balfą varuoti. Ir matome, kaip gyvenimas parodė, jog Balfas netekdamas savo kilniųjų pagrindų, kurie vyravo jo veiklos pradžioje, pamažu ir visuomenės opinijoje nupigino savo vardą. Vis menkesni darėsi jo parengimai, vis mažesnis veikėjų skaičius įsijungdavo į Balfo darbus.

Jelguanksčiau metiniai Balfo seimai sudomindavo visą lietuvišką visuomenę, tai vėliau jais rū-

pinos tik suinteresuoti sluoksniai.

Ir pagaliau prieita prie to, kad dalis Balfo veikėjų visai nesiskaitydami su kitų nuomonėmis, užsibrėžė ir perkėlė Balfo centrą į Chicago. Perkėlė, bet nieko gero nelaimėjo. Susidarė prieštaringos nuotaikos, prasidėjo ginčai. O tie ginčai jau atsidūrė Amerikos telme. Labdaringoji organizacija bylinėjasi... Jau pakanka to vieno, kad suprastume, jog ten kažkas netvarko-

je. Amerikos teismas saliamoniškai pasišalino nuo sprendimo. Teisėjas pareiškė, jog ne bus paskelbta šiuo reikalu jokia opinija.

—•—

Balfas per daug svarbi lietuvių organizacija, kad jo veiklą paliktume jo netikram likimui. Balfas turi būti gyvas ir stiprus. Jis turi turėti visų lietuvių bendrą pasitikėjimą, jį branginti privalo visų nuotaikų ir pažūrų lietuvių.

BALTIEČIŲ PASITARIMAI

Pasaulinės baltiečių Santalkos Valdybos Posėdyje dalyvavo estai-Pleer ir Saar, latviai-Grava ir Liejins ir lietuviai-Valiūnas, Valaitis ir Razgalis.

Pradėdamas posėdį dr. Valiūnas latviams ir estams padovanojo po vieną knygą-"The USSR-German Aggression Against Lithuania". Toliau, kiekvienos tautos atstovai trumpai painformavo apie savo bei jų organizacijų veiklą ir tolimesnius veiklos užsimojimus.

Estai ruošia dokumentinį memorandumą vyriausybėms, dalyvaujančioms Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos paruošiamuose darbuose Helsinky. Latviai ruošia laiškų rašymo vaju Amerikos Respublikonų Partijai, kad Radio Liberty pradėtų translacijas ir baltijos tautoms. Lietuviai painformavo apie Brazilskų bylos eigą, jūrininko Gadlauskio pabėgimą iš sovietų laivo, Pietų Amerikoje įvykusį lietuvių kongresą, apie Kanados CBS radio stoties š. m. vasario 17 d. anglų kalba transliruotą Baltijos bylą liečiančią dramą "Trouble with Giants".

Po išsamių informacijų, visų buvo sutarta pasiųsti į Helsinkį savo delegacijas, kurios ten turėtų veikti sutartinai visų Pabaltijos tautų vardu. Palankiai buvo sutiktas Europoje veikiantis baltiečių Draugijos (Baltisches Gesellschaft), kurios visuotinis suvažiavimas įvyko š. m. kovo 23-25 d. Lueneburge, atsiliepiamas

santalkai.

1972. IV. 4 KGB organai buvo išsišaukę kun. V. Merkį, kuris 1959 metais Rugienio nurodymu buvo jėga pašalintas iš Seminarijos ir kunigystės šventimus gavo nelegaliu keliu 1960 m. Tardytojas pareiškė, kad kun. V. Merkys gali būti įdarbintas parapijoje (šiuo metu jis dirba Vilniaus medelyne), jei jis smulkiai aprašys, kas jį išventino, kur jis laikė Mišias, sakė pamokslus, etc.

KAPSUKO RAJONAS. Liubavo parapijos klebonas kun. V. Užkuraitis Kapsuko raj. valdžios ir įgaliotinio Rugienio balandžio gegužės mėn. buvo verčiamas, kad nušalintų nuo altoriaus Mišioms patarnaujančius vaikus. Rugienis buvo išsikvietęs net Liubavo parapijos Bažnytinį komitetą. Baugino jei vaikai nebus nušalinti, parapija bus palikta be klebono. Klebonas vaikus nušalinti atsisakė, motyvuodamas, kad vaikai ne jo o tėvų ir jis neturįs teisės kištis į svetimų vaikų reikalus.

Kapsuko griežto režimo lageryje atliekančiam bausmę kun. P. Bubniui buvo pasiūlyta paprašyti malonės prašymą. Kun. Bubnys tai padaryti atsisakė, kadangi jaučiasi nubautas nekaltai, nes vaikus mokyti tikėjimo tiesų yra kiekvieno kunigo pareiga.

NE TIKĖJIMO, BET TINGĖJIMO

1972. IV. 27 Kapsuko V. vikarinėje mokykloje auklėtoja Ramanauskaitė atsisakė iš Švietimo Ministerijos atsiųstą anketą ir

9b. kl. mokiniams liepė užpildyti. Į klausimą: "Kokią nori atsikratyti ydą", auklėtoja liepė atsakyti: "Tikėjimo". "Jei ir netikite, - aiškino auklėtoja, - vistiek rašykite: tikėjimo. Nei vienas mokins neatsisakė 'tikėjimo', bet 'tingėjimo'".

FILMAS APIE VYTAUTĄ ALSEIKĄ

Vilniaus televizijoje buvo parodyta dokumentinė filmą "Aš, Vytautas Alseika...".

Filmas pasakoja apie Vytauto Alseikos gyvenimą. Iš archyvų paimiti filmo kadrai nuveda žiūrovus į Vakarų Vokietijos Roitlingeno miestą, paskui į New Yorką. Čia V. Alseika dirbo Vlike. Dokumentai parodo, kad Vlikas nuo pat savo gyvenimo pradžios kovojo prieš sovietizavimą Lietuvoje.

Kokios priežastys nulėmė V. Alseikos sumanymais sugrįžti į Vilnių, vis tik liko neaiškios.

O Balfo gerasis vardas sparčiai atstatomas. Reikia tik, kad visi Balfu dirbtų, visi jam aukotų, visi jam pasitiktų lygiai taip, kaip buvo pačioje Balfo veiklos pradžioje.

Tuo liudniau, kad panašūs reiškiniai, kaip rodo šis Balfo pavyzdys, mūsų šių dienų gyvenime kartojasi. Visi fondai, visos bendrinės organizacijos nepalyginamai sėkmingiau veiktų, jelgu visi lietuviai gerbdami svetimą nuomonę ir būdami tolerantūs, ten dalyvautų, jelgu būtų laikomasi tų pačių dėsnių, kurie vyravo Balfos kūrymo laikais.

SOVIETINĖS ĮTAIGOS LIETUVIŲ LITERATŪRAI

Jaunųjų kritikų "idėjiniam ir profesiniam brandumui patarti" kovo 15 d. Vilniuje įvyko ypatingas Rašytojų sąjungos susirinkimas. Jame kalbėjo sąjungos pirmininkas A. Bieliauskas išreiškė pageidavimą, kad "kritika mūsų literatūrą svarstyty bendramė tarybinės literatūros kontekste, pasinaudotų ir socialistinių kraštų literatūros bei kritikos patirtimi".

("Lit. ir Menas, 1973. III. 24.)

(E)

NAMAI SU 18 BUTŲ

Juknaičių centrinė gyvenvietėje statomi ne tik individualūs vienabūčiai, bet ir aštuoniolika būčių gyvenamieji namai.

Neseniai aštuoniolika šeimų, apsigyveno tokiose butuose. Statomi dar du daugiabūčiai gyvenamieji namai.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7.50, visur kitur - \$8.00. Rėmėjo prenumerata - \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS J. PETRĖNAS

Rasytojas Spalis atvykęs iš Anglijos Chicagos lietuvių pagerbtas, kalba jam skirtame vakare.

• Sol. Irena Grigaliūnaitė, su Clevelando Vyrų Oktetu dalyvaus 100 dainų maratone, šeštadienį, gegužės 12 d., Čiurlionio Ansamblio namuose.

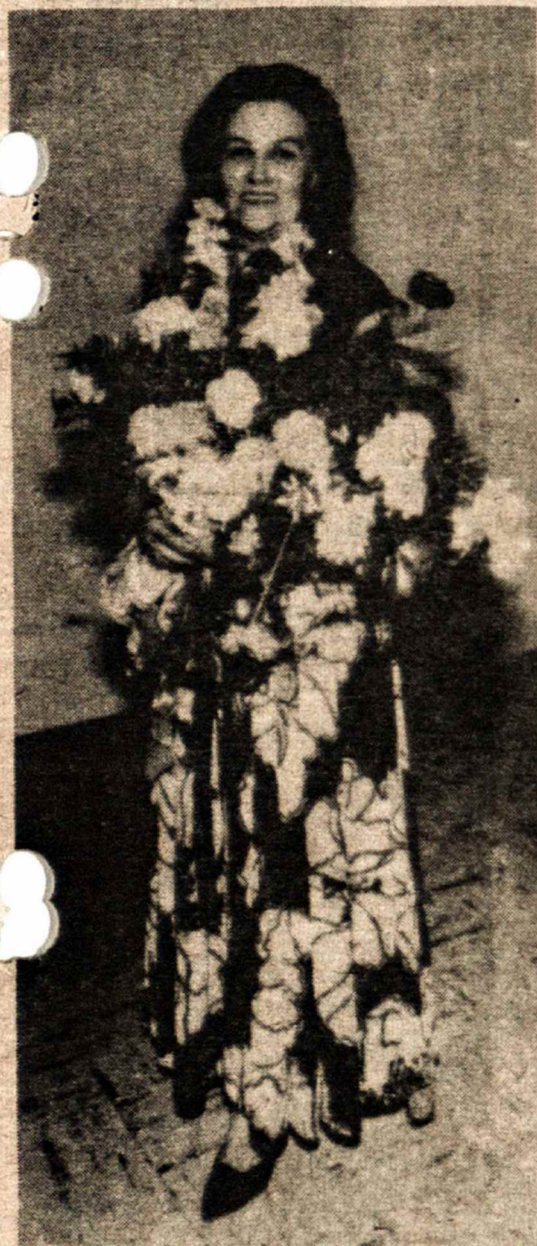
Hamiltono mergaičių choras "Aidas" atvyksta koncertuoti į Detroitą.

• Poetas kun. Mykolas Vaitkus jau sulaukė 90 metų amžiaus. Jis gimė Gargžduose 1883 metais. Jis išleido savo poezijos keletą knygų,

Lodzės grožinės literatūros leidykla išleido Vytauto Sirlijos Giros romaną "Voratinkliai draikės be vėjo". Šį romaną, pavadintą "Bojų vasarą", į lenkų kalbą išvertė Marija Sivinska.

PLK. DR. J. MANELIS išlaikė širdies ir plaučių chirurgijos egzaminus ir gavo diplomą. V Vienus metus išbuvęs Vietname,

gavo paskyrimą Philadelphijos kariuomenės ligoninės širdies ir plaučių chirurgijos skyriaus viršininku.

Poetė Ada Karvelytė savo knygos "Ne tie varpai" pristatyme apdovanota gėlėmis. Nuotr. Z. Degucio

Sidney lietuvių meno ansamblis, pasižymėjęs Australijos Lietuvių Dienose. Iš dešinės vadovė M. Umbražiūnienė. Vilkaičio nuotrauka.

Hartfordo "Tėvynės Garsų" radijo valandos vedėjas Algimantas Dragunevičius (sėdi), už jo A. Dzikas, Z. Dapkienė ir L. Kapeckas.

Montrealio katalikų moterų pažymėtinai sėkmingo Velykų Stalo parengimo dalyviai. Buvo ir programa, kurią atliko išimtinai jaunuoliai. Nuotraukos H. Adomonio.

PIRMOSIOS DŽIUGINANČIOS GĖLĖS

PREMIJA UŽ VERTIMUS

Lietuvių rašytojų kūrinams plačiau pasaulyje paskleisti. Lietuvių Rašytojų Draugija skelbia PETRO VARKALOS vardo literatūrinę premiją.

PREMIJOS NUOSTATAI

1. Premija skiriama už lietuvių rašytojo-jos prozos kūrinį-romaną, novelių rinkinį, dramą, arba jo sudrąguotą ar išverstą lietuvių prozos antologiją, pasirodžiusius 1974-1976 metais anglų kalba.
2. Premijos dydis-1000 anglų svarų / apie 2500 dol. / . Jos iniciatorius ir mecenatas PETRAS B. VARKALA, Purley/Surrey/ Anglija.
3. Komisiją premijuotam veikalui atrinkti skiria Lietuvių Rašytojų Draugija. Be trijų LRD narių, išsamiai pažįstančių literatūrą anglų kalba, komisijoje dalyvaus bent vienas nelietuvis tos srities specialistas ir premijos mecenatas.
4. Premijuojamas verstinis veikalas turi atitikti

šiuos reikalavimus:

- a/ Jis turi būti literatūriškai vertingas.
- b/ Jo autorius gyvenęs laisvajame pasaulyje.
- c/ Jo leidykla pakankamai žinoma, kad būtų garantuota veikalui žymiosios spaudos recenzijos ir bent vidutinis tiražas.
5. Neradus premijuotino veikalo, komisija gali mინėtąją premiją paremti jau išversto literatūrinio atžvilgiu vertingo rankraščio išleidimą žinomoje leidykloje, jeitokios paramos leidyklą reikalautų.
6. Nei premijuotino, nei remtino veikalo neradus, premija atidedama 1977-1979 metams.

ANTIRELIGINĖS TEMOS

Kybartų vidur. mokykloje Xc klasėje mokyti Miknevičienė tiems mokiniams kurie per Velykas buvo bažnyčioje, liepė rašyti temą: Bažnyčia arti-dorovė toli. Kiti mokiniai galėjo rašyti laisva tema. Geriausios klasės mokinės L. Šalčiūnaitė ir T. Men-

činskaitė ateistinės temos visiškai nerašė. Už tai mokytoja joms parašė po vienetą. Po to jos buvo kviečiamos pas mokslo dalies vedėją pasiaiškinti.

Persekiojamų mokinių tėvai parašė LTSR Švietimo Ministerijai skundą, kuris buvo persiustas svarstyti Vilkaviškio raj. Švietimo skyriui. Už poros mėnesių atėjo šitoks atsakymas:

"Vilkaviškio raj. Švietimo skyrius, atsakydamas į jūsų skundą Lietuvos TSR Švietimo ministerijai, praneša, kad iškelti faktai buvo patikrinti vietoje. Kaltinamai mokytojai Miknevičienėi nepasitvirtino, nes lietuvių kalbos ir literatūros temos rašiniams buvo parinktos programos ribose".

DAR KARTĄ BRAZINSKŲ BYLA ATIDĖTA

Balandžio 20 d. Ankaros teisme buvo pradėta svarstyti P. ir A. Brazinskių byla. Teismo pirmininkas paklausė sovietų atstovą: "Ar paruošėte bylos

PAVASARIS UŽ GROTŲ

Už grotų putuoja alyvos
Pražydę baltu sidabru
Jų šakos prisirpusiai sunkios
Kvepia baltu nektaru

Ak, Dieve, už ką man toks grožis
Tarp sienų pilkų ir klaikių
Esu juk žemiausias verguolis
Tarp gaujos žemiausių vergų

Neleidžiat pasiekti alyvos?
Gera! Aš to neprašau,
Bet ar negalima man gi
Pažvelgti į ją iš arčiau?

Žinau, jūs atsakymas vienas:
Žiedai tie pražydo ne tau!
Esu juk pasmerktas niekšas
Ir saulės šviesos nematau

Bet visgi pro sienas, sargybas
Pro užtvaras spygliuotų vielų
Matau, kad pražydo alyvos
Už grotų. Ir aš jas jaučiu.

1973 m. Ankara, Turkija,
(katakomba Nr. 253)

Ankara, Ankara, Ankara
Kur pažvelgsi klaiki dykuma
Ankara, Ankara, Ankara
Kur Pažvelgsi kalėjimo sienos
Skausmas, tamsa ir kančia...

ALGIRDAS BALTAS

Tai Ankaron kalinio eilėraščiai pasiųsti lietuvių laikraščiams.

LIETUVOJE ŽURNALAS RUSŲ KALBA

Sausio pabaigoje vilniškė Rašytojų sąjunga svarstė vertimo iš Lietuvių į rusų kalbą klausimus. Pabrėžta, kad nuo vertimo meistriškumo priklauso kūrinio kelio iš vienos (šiuo atveju rusų į kitas kalbas sėkmė. E. Matuzevičius pareiškė, jog atėjęs laikas Lietuvoje "leisti literatūrinį žurnalą rusų kalba". "Vagos" leidyklos redaktorė A. Berman pastegod didesnio spaudos dėmesio "Vagos" leidyklos rusų kalba išleistoms lietuvių rašytojų knygoms. (E)

• ROMOKALANTOS savaitė prasideda gegužės 14 dieną ir baigiasi gegužės 21 dieną. Organizuoti lietuviai tuo metu surengia viešus parengimus, o šeimos papuošia savo gyvenamus kambarius šio garbingo jaunuolio paveikslu.

• GARSAUS dailininko M. Dobužinskio, gimusio Lietuvoje, bet pasižymėjusio sename Petrapilyje, paveikslų paroda įvyksta gegužės 12-13 dienomis New Yorke Pranciškonų namuose.

• AUSTRALIJOS jaunuoliai Adelaidėje turi savo būstinę, kurią pavadino "Kalgarys".

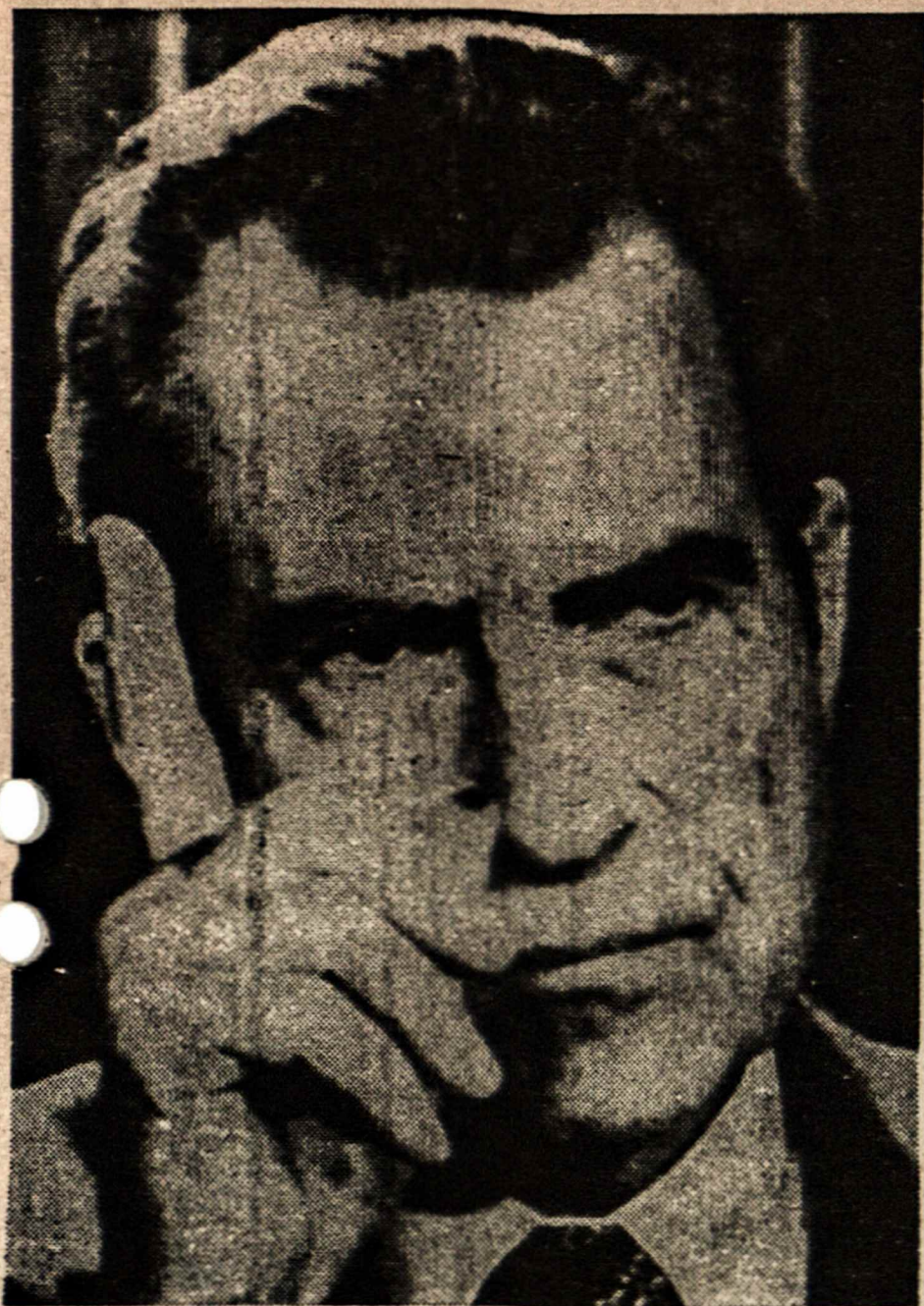
išdavų pareiškimą?" Advokatas atsakė: "Savo pareiškimą pateikusi po to, kai bus užbaigtos visos investigacijos".

Aldona Labokienė

Žuvėdros (spalvota graf.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Prezidentas Niksonas

WATERGATĖ KRIZĖ

WATERGATE. Sis var-
s nelemtu būdu įels i
Amerikos istoriją. Kaip
sas reikalas pagaliau
sąigtusi, bet Watergate
vardas jaune bus pamirš-
tas. Ligūlstaš reiškinys
Amerikos gyvenime jau
senai jaudina plačiuosius
amerikiečių sluoksnius,
kurie ilgoką laiką nebuvo
tinkamai informuoti.

Paskutinių prezidenti-
nų rinkimų metu Niksono
perrinkimu į prezidentus
ntam terminui besirū-
nantis komitetas slapta
paaisė demokratų konfe-
rencijos būstinėje priemo-
nes pasikalbėjimų klausy-
mui, įrengdamas tam tik-
rus elektroninius vadina-
mus "vabzdžius". Tuo rei-
kalu pasirūpino atsakingi
komiteto asmenys, o vyk-
dė ne kokie nors privatūs
agentai, bet FBI žmonės.
Tai baudžiami veiksmai,
tiesiog kriminaliniai nu-
sikalčiai. Kas juos orga-
zavo? Ar tik tie mažes-
ieji pareigūnai, ar čia
įvelti ir Baltųjų Rūmų
atsakingi asmenys?

Prezidentas Niksonas
buvo priverstas televizij-
joj pareikšti, kad jis ima
atsakomybę už šių netei-
sėtų žygių vykdymą, ne-
atsižvelgiant kas bus su-
rastas kaltu tolimesniuose
tyrinėjimuose.

Watergate, demokratų
partijos konferencijos
būstinėje, įvykdyti šnipi-
nėjimo veiksmai narplio-

jami toliau. Kasdien vis
nauji faktai atidengiami.

Net teisėją, kurs šią by-
lą nagrinėja, buvo bando-
ma papirkti. Jam neva bu-
vusi siūloma administra-
cijoje aukšta vieta. FBI
pareigūnai, kaip paaiškėjo
kai kuriuos svarbius do-
kumentus pasiskubino su-
naikinti...

JAPONIJOS

IMPERATORIUS

HIROHITO NEVAŽIUOJA Į AMERIKĄ

Dar būdamas sosto ipė-
diniu Japonijos imperato-
rius Hirohito 1921 metais
Amerikos vizitoriams pa-
reiškė, kad jis labai no-
rėtų aplankyti Ameriką
ir pamatyti, kaip tos ša-
lies žmonės gyvena. Dabar
jis būdamas 72 metų buvo
sutikęs atvykti į Ameriką.
Jo vizitas galėjo būti su-
prastas, kaip padėkos
ženklas už Amerikos su-
teiktą Japonijai pagalbą
po Antrojo karo.

Amerikos gerl norai
buvo verti padėkos. Ame-
rika užmiršo nepaprastai
žiaurų japonų puolimą, kai
Pearl Harbour buvo su-
naikintos didelės Ameri-
kos laivyno pajėgos ir
buvodidelis skaičius žmo-
nių aukų. Amerikos pagel-
bėta, Japonija, po karo di-
džiųjų nuostolių, atsigi-
vo, neregėtai pakilo in-
dustrijoje ir apamai ga-
myboje, kas jai leido su-
grįžti į normalų gyveni-

mą. Prezidentas Niksonas
stiekdamas vis naujų po-
litinių, o labiau prezitižo
laimėjimų, norėjo pakvies-
ti Japonijos imperatorių
Hirohito į Ameriką, o vė-
liau ir pats iškilmingai
apsilankyti Japonijoje. At-
simenant, kad prezidento
Eisenhowerio planuotas
vizitas į Japoniją, pasi-
baigė skaudžiu pralaimė-
jimu, toks planas neabe-
jotinai viliojo Niksoną.

Dabar istorija pasikar-
tojo. Japonijos ministerių
kabineto nutarimu impe-
ratoriaus Hirohito vizitas
į Ameriką atidėtas... Tai
Washingtone padarė ne-
paprastai slėgiantį įspūdį.
Net kalbama, kad santykiai
tarp abiejų kraštų gali
žymiai pablogėti. Japonija
importuoja į Ameriką
išimtina didelių savo
pigius prekių kiekius ir tuo
būdu stiprina vidaus ūki-
nę būklę ir taip pat išly-
gina savo užsienio preky-
bos balansą. Japonija su-
interasuota gerias santy-
kius su Amerika. Bet į
nieką neatsižvelgiant ja-
ponų tautinės ambicijos ir
šuo kartu viską nulėmė.

KATALIKŲ BAŽNYČIOS DUOMENYS

Vatikanas išleido leidi-
nį, kuriame sudėti reikš-
mingi statistikos duome-
nys apie bažnyčios da-
bartinę padėtį.

Pasaulyje yra 659 mi-
lijonai katalikų, kas suda-
ro 18,4 nuošimčių visų
žemės gyventojų. Į ši
skaičių įeina visi krikš-
tyti katalikų bažnyčioje
nemint dabartinių jų
santykių su bažnyčia. Lei-
dinyje atkreiptas dė-
mesys į tai, jog pateikti
skaičiai gali būti ne visai
tikslūs, kadangi esą labai
sunku apskaičiuoti kiek
yra katalikų tokiose šaly-
se, kaip Sovietų Rusija,
Kinija ir panašaus režimo
kraštuose.

Nors toji pati Sovietų
Sąjunga, bet vis tik
iki dabar rusai laiko
taip atrodančią sieną
tarp dviejų respublikų
- Lietuvos ir Baltaru-
sijos. Ir gyvenimo
skirtumas didelis.

Pagal oficialius sąra-
šus dabar veikia viso 191,
398 parapijos. Bet vieto-
mis truksta joms kunigų.
Be to dar yra 79, 217 kata-
likų misijų, kur dažniausia
pastoviai dirba kunigai.

Dabar veikia 419, 728
pašventinti kunigus as-
menys, tame tarpe yra
148, 804 kunigai, kurie
priklauso religinio pobū-
džio ordenams. Katalikų
bažnyčia dar turi 1, 004,
304 moterų vienuolių.

1970 metais 3495 kuni-
gai išstojo iš dvasininkų
luomo, o 6, 839 kunigai
tais pačiais metais mirė.
Naujų kunigų išventinta-
7, 697. Kaip matome, kuni-
gų skaičius sumažėjo -
2, 637. Daugiausia kuni-
gystę apleido Amerikos
kunigai, būtent - 636. Pačio-
je Italijoje susirado 100
kunigų apleidusių savo pa-
reigas bažnyčioje.

LIETUVOS GYVENTOJAI

Gyventojų surašymo
metais Sovietų Sąjungoje
lietuviams užsirašė 2, 665,
000 gyventojų. Iš jų tarpo
158, 000 gyveno ne Lietu-
voje. Tai daugiausia trem-
tiniai ir jų palikuonys.
Lietuvoje gyveną lietuviai
savo gimtąją kalbą nuro-
dė lietuvių kalbą. Procen-
tas didelis - 99, 5. Vadinas,
beveik visi mokėjo savo
tėvų kalbą. Tačiau, paėmus
visus Sovietų Sąjungos
gyvenančius lietuvius,
procentas yra mažesnis -
97, 9. Vadinas, 56, 000
lietuvių prisipažįsta esą
lietuviams, bet lietuviškai
nebe kalba. Kokia kalba jie
kalba, nesunku įspėti. Rei-
kia manyti, kad tai yra
tremtinių vaikai ar vai-
kaičiai. Apytikriai skai-
čiuojant ir atmetus Lat-
vijoje gyvenančius 41, 000
lietuvių, pusė Sovietų Ru-
sijoje gyvenančių lietuvių
savo gimtosios kalbos
nebemoka.

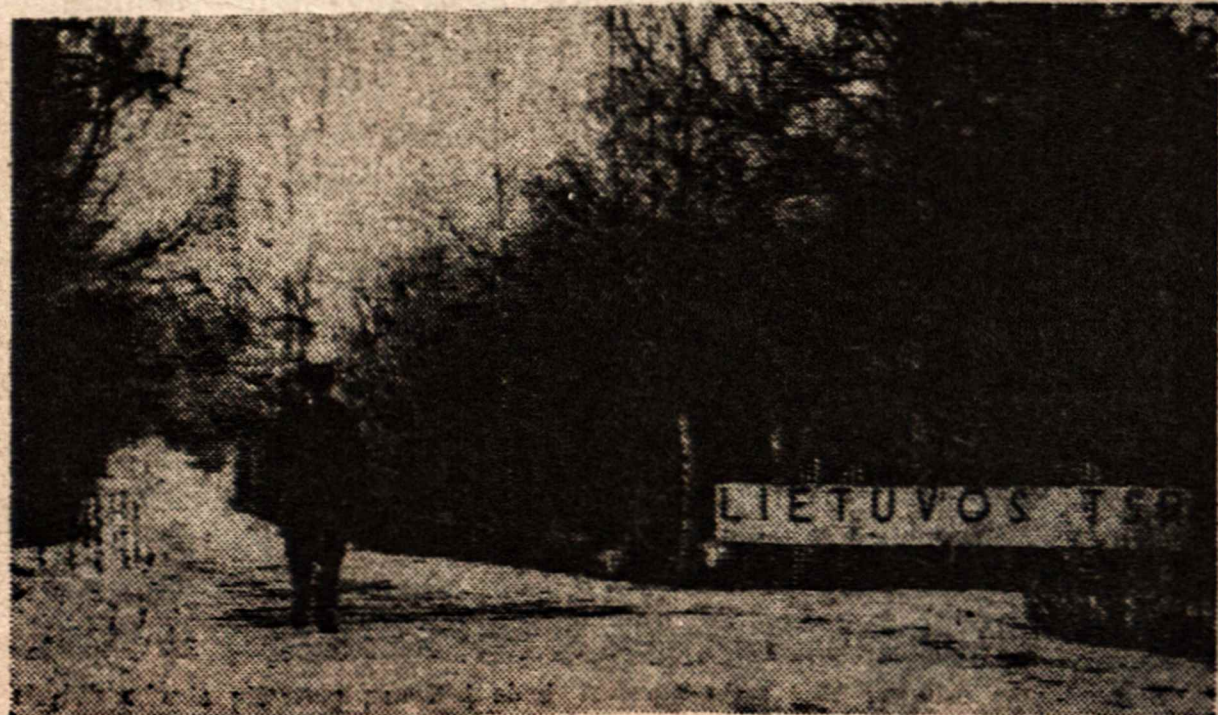

Ceausescu, Rumunijos prezi-
dentas, kurs labiausiai kietai
priešinasi rusams, dabar pasi-
rengęs politinei kelionei.

KOKIA TĖVYNĖ?

Vilniaus 19-sios viduri-
nės mokyklos mokytoja
Laima Grigaitė I-c klasė-
je moko vaikus pažinti
raidę T. Ji lentoje parašo:
Tadas, Tėtė, Tėvynė, Vai-
kai skaito tuos žodžius ir
užkliūva už žodžio Tėvy-
nė - ne visi vaikai žino. Kai
vienas vaikas pasakė -
"Mūsų Tėvynė yra Vil-
nius", tai mergaitė jį pa-
taisė - "Vilnius yra mūsų
sostinė, o Tėvynė - tai Lie-
tuva". Po to mokytoja vai-
kams aiškinusi, kad "mūsų
Tėvynė - Tarybų Sąjunga".
(Tarybinis Mokytojas,
1972, nr. 11.)

● LIETUVOS "tarybinių
rašytojų delegacija", va-
dovaujama vilniškės ra-
šytojų sąjungos pirminin-
ko A. Bieliausko, lankėsi
Vakarų Vokietijoje.

PETRAS ČESNULIS

"K A I P K E N T Ė J A U
P I L S U D S K I O
K A L Ė J I M E -
N U Ž M O G I N T I E J I"

(Ištrauka iš atsiminimų knygos)

Porą kartų trenkęs į veidą kumščiu, davė ženklą sargybiniui išvesti. Pevedė koridorium, išrėngtą nuogai ir laiptais pastūmėjo į mažytį cementinį karcerį, kur šalimo temperatūroje buvo pripilta vandens. Žengiau žingsnį. Ledelis, užsidėjęs ant vandens lužo, žiugždėdamas skyrėsi. Nukrėtė šiurpulys, o karceris buvo mažytis, tamsus ir atrodė lyg karstas. Kūną ėmė krėsti šiurpulys, daniys kaleno, o kiekvieną žingsnį lydėjo lūžtančio ledo čiugždesys. Sustoti bijojau, kad visiškai nesusalčiau, o minutės taip baisiai palengva ėjo.... Mažytis karceris vis ilgesnis ir ilgesnis darėsi, besistumiant iš vieno kampo į kitą. Galvoti daug nepajėgiau, tik jutau, kaip šanariai stingsta, kaip jėgos palieka kūną, kaip keliai linksta; atrodė, kad iš šalčio ir nuovargio tuoj sukniubsiu. Sušalsiu, užmuš.... Bet prie to turiu prisipažinti? Ar kad visa širdim drauge su kitais lietuviais nekenčiam okupanto, jo priespaudos? O gal prie to, kad norėjom savo kraštui laisvės?

Tame bemaž iki kelių pilname vandens karceryje išlaikė porą valandų. Sugirždėjo duryse raktas, ir sargybinis pravėrė duris. Šiaip taip užkopiau laipteliais į viršų. O kokia miela šluna buvo koridoriuje kaip viliojamai atrodė sausi mano drabužiai. Drebančiomis rankomis vos-ne-vos įstengiau jais apsivilkti. Sargybinis padavė stiklinę vandens. Išgeriau ir vėl nuvedė pas Piorunowskį.

Šis priėjęs karto vieną kartą per veidą (jei būtų davęs antrą kartą, tur būt, būčiau neišsilaikęs ant kojų) ir keikdamasis užriko:

—Gal dabar viską jau atsimeni, ar dar nori ginčis? Ir vėl pradėjo iš naujo klausinėti, vėl ieškoti datų

ir pavardžių po popierius. Į visus jo klausimus stengiausi atsakyti kuo trumpiausiai: nežinau, nepažįstu, nieko nedariau ir esu nekaltas.

Paklausinėjęs truputį vėl liepė pririšti prie sofos. Žinojau, kokie skausmai laukia, bet tai manęs nepaveikė. Tegul jauną lietuvio kūną į gabaliukus supiausto, bet ne taip jau lengva lenkui bus sunaikinti jo dvasią.

Vėl valandėlę Piorunowskis tardė ir po to, ant sofos paguldęs, elektros srovę leido. Kai guldėdavo, būda-

vo baisu, kad iš to didelio skausmo, pusiau sąmonės netekęs, galiu neišlaikyti ir prie primetamų melų prisipažinti.

Taip kelis kartus tardė, tardymus paaštrindami elektros srove, bet nė vieno naujo žodžio neišgavo. Įkyrėjo, matyt, Piorunowskiui mano užsispyrimas - liepė sargybiniams mane išvesti. Kai liepė nusirengti, jau žinojau, kur uždarys. Net šiurpas nukratė pagalvojus. Porą valandų tik, bet atrodė amžinybė. Geliantis vanduo šalčiu nudegino kojas, jaučiau, kaip šaltis lipa aukštyn, purto visą kūną, kaip šanariai stigtų.... Bijodamas iš šalčio ir iš nuovargio nugriūti, stengiausi apie ką nors galvoti. Pirmiausia prisiminiau vaikysę mokyklos dienas, kada lankiau Žiūrų, Biržų kaimo lie-

Žvejų namai Nidoje. Kuršiu Neringa, Klaipėdos krašte.

10.

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliados romano "Sunkiausiu Keliu")

Smetonos ir Sleževičiaus santykiai, kiek jie lietė visuomeninę prigimtį, visada buvo kolegiskai malonūs. Sleževičius vertino Smetonos žurnalistinius gabumus ir grožėjosi jo žodyno gausa. Vėliau ir neišvengiamai juos perskyrė visuomeninės politikos taikymo atspalviai. Dabar Smetona tapo valstybinės idėjos ir valdžios atstovu. Sleževičiui buvo įdomu patirti, kaip Smetona suderino savy tas pareigas ir jų našta.

Silingas su dvigubomis pastangomis yrėsi prieš vėją. Greta Sleževičiaus jis nebeatrodė žemo stogo ir smulkus. Jo kailiniai buvo platus. Tų kailinių pagalba jis padidėjo. Bet užtat pastangos spirtis prieš vėją ir kartu atlaikyti sunkoką jų svorį vertė Šilingą dūsauti ir kaisti.

Netrukus Sleževičius spaudė Smetonos ranką. Suėjo visi trys Smetonos privataus buto salonėlin. Kambaryje buvo vėsu, ir Smetona vilkėjo gatvės apsuostą. Jis bičiuliškai pasveikino Sleževičių, atvykusį Vilniun. Abu jie apsikeitė taikliais vienas antro išorės aptarties posakiais, — kad penkeri metai nepakeitė nė Smetonos barzdos kirpimo stiliaus, nė Sleževičiaus ūsų. Penkeri metai jų gražiame beveik jaunų vyrų amžiuje neįspaudė ryškesnių pakeitimų veiduose. Bet atmainos reiškėsi svarstymuose, mąstymo būde, net požiūryje į turėtus arba esamus santykius. Lietuvos valstybingumo idėjai gilėjant, artėjant jai prie įsikūnijimo, kartu gilėjo, pilnėjo, ėjo brandyn ir žmonės, kurie skyrė savo gyvenimus tai idėjai realizuoti. Kiekvienas turėjo savo konkrečius požiūrius. Su valstybinės idėjos realizacija jau nesiėlgė kaip su utopija, bet kaip su atsiskleidžiančiu gyvenimo įvykiu. Taryba turėjo savo istori-

joje Uracho nuotyki, santorius su vokiškomis komendantūromis, šešioliktosios vasario rezoliucijos svarstymo periodą ir tos rezoliucijos priėmimo ir atmetimo dramatiškas scenas. Visa tai, kas ateityje sudaro tautos ir valstybės istoriją ir neišvengiamai bus romantizuota, dabar buvo dar kasdienybėje išgyvenami įvykiai, kur veikė aplinkos žmonės ir rodė savo atkaklumą, asmeniškumus, intrigas ir nekantrumą.

— Prezidiumas ir Vyriausybė šiandieną išvažiuoja iš Vilniaus, — patvirtino Smetona Šilingo žodžius. — Juk Vyriausybė neišvažiuoja iš Lietuvos teritorijos, tik keliai į Gardiną. Tai strateginis punktas, — jis numatytas mūsų Apsaugos Štabo.

— Gardinas Lietuvos pakraštį, — pastebėjo Sleževičius. — Tai tartum, kaip man menasi, gudų apsupime. O Kaunas? Ar jis nėra antras Lietuvos centras?

— Apsaugos Štabo nuomonė tokia, — pasakė Smetona, stovėdamas tarp Šilingo ir Sleževičiaus, — kad, įsiveržę į Vilnių bolševikai, už kelių dienų prasiplės iki Kauno. Gardine gi galima laikytis ir kelis mėnesius. Generolas tuoj duos įsakymus vykdyti į Gardiną ir iš ten varyti kariuomenės organizavimo darbą.

— Ar neturėtumėt sustoti ir apsvarstyti padėtį? — primygtinai nenusileido Sleževičius. — Aš griežtai būčiau prieš Gardiną, o būčiau už pasilikimą Vilniuje ir pastangas imtis iš Vilniaus organizuoti kariuomenę.

— Ir aš visiškai pritariu tai nuomonei, — sutiko Smetona. — Bet Vyriausybės dalies išsaugojimas, vedant tolesnę kovą dėl Nepriklausomybės, verčia atmesti istorinius sentimentus.

Šilingo veide atšvytėjo sutikimas su Pirmininko nuomone.

Sleževičius pasakė matęs bolševikus Molodečnoje, bet iš to fakto, jis manė, netenka daryti gąsdinančių išvadų. Tai revoliucinė armija veržiasi į tuštumą, kuri atsiveria vokiečiams traukiantis. Bolševikai bailiai reaguos į bet kurį pasipriešinimą.

— Bet gi jie Daugpilyje, — pasakė Smetona. — Mes turime žinių, kad savo soldatenratų demoralizuoti vokiečiai pasirašė sutartį su bolševikų komisaru Joffe užleisti šią teritoriją.

tuvišką Ryto mokyklą. Kiek daug tada mūsų mokytoja E. Čibiraitė apie tėvynės meilę, apie karžygių nuveiktus darbus mums kalbėjo.... Kiekvieną minutę ji stengėsi tam išnaudoti. Kiekviena pasaka, daina, posakis sukėsi apie Lietuvą, apie Vilnių, apie mūsų kraštą ir jo gražią praeitį.... Per keletą metų ji mus vyrais užaugino, drąsiais, pasiryžusiais kovoti už Vilniaus krašto laisvę.... Kas kitas būtų pajėgęs tiek meilės savam kraštui įdiegti? Tą didelį uždavinį Vilniaus krašte atliko Ryto mokyklos mokytojai. Tuo laiku ne vienas, laisvoji Lietuvoj mus pažinęs, nė nepagalvodavo, kad mes 16 metų vaikai. Mes buvome maži, bet tėvynę mylėjome kaip suaugę vyrai.

- Kas mirti nebijo, tas laisvę iškovo — sakydavo mūsų mokytoja Čibiraitė.... O kaip mes troškom laisvės, kaip norėjom už ją kovoti!....

Ir dabar nuogas, nutirpusiomis kojomis laužydamas ledus, nekaltai kankinamas, jčiau tą begalinę meilę savo kraštui, o prispaudėjui neapykanta augo, stiprėjo....

Nepaliko manęs ten sušalti. Po poros valandų vėl nuvedė tardyti pas Piorunowskį. Tas siuto, bet nieko nauja iš manęs neišgavo. Pasidraskęs ir paklausinęs, čia vėl leisdavo srovę, čia vėl, veidą apdaužęs, tardydavo. Elektros srovė taip išbaigdavo jėgas, kad vos — ne vos beįstengdavau jam neigiamai atsakyti. Kai pavargdavau tardęs, tai ir vėl pasiūsdavo nuogą į šalančio vandens karcerį. Taip jis ištardė mane iki kitos dienos popietės.

Galiausiai Piorunowskis pamatė, kad net naujo žodžio iš manęs negali išgauti, tai palikęs mane Varšuvos žvalgybos karininkams tardyti, pats nutarė griebtis kitų priemonių — išvyko į mano tėviškę.

Varšuvos žvalgybos karininkai jau daugiau manęs nebekankino elektros srove, tik protarpiais dar pasiūsdavo į tą šalančio vandens karcerį. Jie tardydavo ilgai,

paįmėdavo klausimus, stengėsi ką nors nauja išgauti. Šį kartą jie daugiau medžiagos turėjo. Kai vienas pavargdavo siūsdavo pas kitą. Tas vėl paėmęs pradėdavo iš naujo. Buvau baisiai išvargęs. Elektros srovės leidimas ir šalantis vanduo poilsiui buvo išsėmę paskutines mano jėgas. Vos besilaikiau ant kojų, o klausimai vis tie patys, vis mėgino išgauti, ką tokią ir tokią dieną, perėjęs sieną, veikia. Atsakydavau, kad tai labai senas laikas, nebeatsimenu, greičiausiai, kad lankiau seserį Mikalę, kuri gyveno Perlojos bažnytkaimy, Lietuvos pusėj.

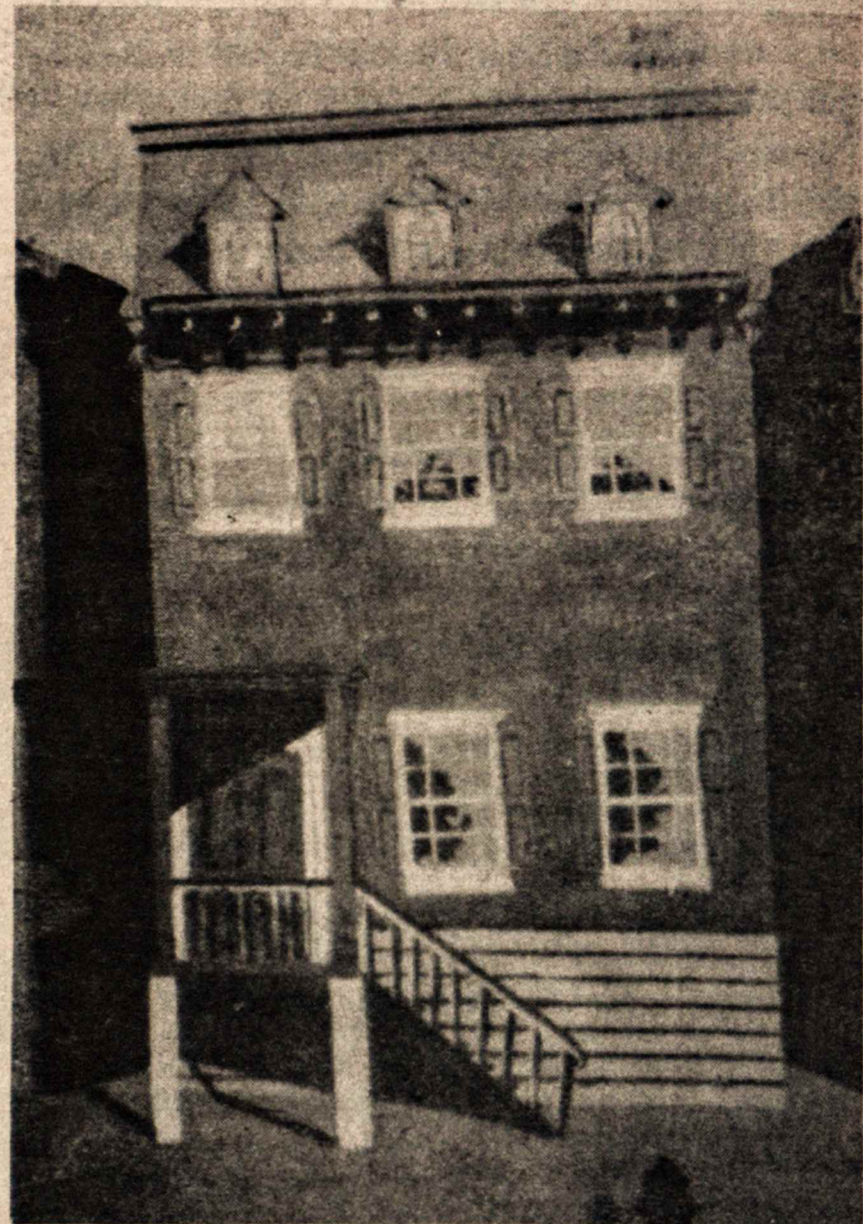
Pagaliau, neįstengdami nieko išgauti ir matydami, kad manęs nepalauš, po daugiau, kaip pusantros paros tardymų, apie vidurnaktį, surašė vieno puslapio protokolą. Iš pradžių trumpa biografija, o po jos klausimai bei kaltinimai, o mano tik neigiami atsakymai: nežinau, neatmenu, nieko prieš valstybę neveikia, esu nekaltas.

Perskaitė ir liepė pasirašyti. Paprašiau, kad leistų man pačiam perskaityti, bijojau, kad nebūtų ko pakeitę. Jie leido. Perskaičiau dar kartą ir pasirašiau. Tada uždėjo ant rankų pančius. Paciti jau nebegalėjau, tai nešė išnešė ir nuvežė į Varšuvos karinį Dzikų kalėjimą. Tai buvo senas, niūrus pastatas. Du sargybiniai

ištraukė mane iš mašinos ir pusiau nešė atnešė į kambarą, į mano pirmąjį kalėjimą. Ant kojų nebeišsilaukiau, bet šiaip taip nuo sienos atšliaužiau į prirakinatą lovą ir ant jos nuvirtau. Krėtė drebulys, o sąnarius ir visą kūną gėlė. Buvau tardomas ir kankinamas be jokios, net mažiausios, pertraukos, daugiau, negu keturiolika valandų. Dvi naktis nebuvau sumerkęs akių.

Daugiau, negu dvi paras, buvau nei valges, nei gėręs, be tos vienos vandens stiklinės kur sargybinis buvo davęs, kai pirmą kartą išėjau iš karcerio. Alkio nejaučiau, nuovargis buvo už jį didesnis. tai nė nejaučiau, kaip užmigau.

Bu s daugi au.

Mėlynasis namas — Albinas Jūrpalis. Paveikslas laimėjo pirmąją tapybos premiją.

— Vilnių? — paklausė Sleževičius.
— Taip, — kažkaip grašiai patvirtino Smetona.
— Gudiškoji Kapsuko vyriausybė seka paskui Joffę, — pasakė Šilingas. — Tai mūsų žvalgybos žinios.
— Bet gi turime Apsaugos Štabą, — pastebėjo Sleževičius. — Juk mums ir lenkams čia vienoda grėsmė. Sutarkim su Varšuva. Tai paragins pažangiąją Vilniaus lenkų dalį eiti su mumis. Jų legiono talka kaip tik bus lemiamą talka kovoje dėl Vilniaus.
— Paskolos pasirašymas su vokiečiais mums teikia ginklų ir pinigų. Tai, nelyginant, kertiniai akmenys Nepriklausomybei, — pasakė Smetona.
Jis pažiūrėjo į laikrodį ir pridūrė:
— Lieka tik dvylika valandų iki išvažiavimo. Juk šiandieną paskutinė diena išvažiuoti iš Vilniaus. Prezidiumas ir Vyriausybė turi išvažiuoti.
Jis pabrėžė žodį „turi“, kurio tone skambėjo įsitikinimas, nebeįmanomas ginčyti. Sleževičius prarado norą vėl pakartoti, kad Gardinas nėra vieta, kur turi kraustyti Vyriausybė, kad kraustyti iš Vilniaus dar turime gražaus laiko ir kad raudonos ginkluotos minios, kurias vadina raudonąja armija, bailiai įslenka į tarpfrontinę tuštumą, bet nelinkusios veltis į kautynes.

Valandėlę šie trys vyrai stovėjo kaip mažas būrelis prieš didžiules problemas. Pro du didelius langus šykščiai ir tik minutei prasimušę viduržiemio saulė. Spindulys blykstelėjo ir subiro spektru lempos briaunoje. Buvo sunkus nesutarimo pojūtis tame trijų būsimųjų istorijos didžiūnų suėjime. Smetona — dekada vyresnis, ir tai tartum teikė privilegiją stebėti jam priitariančią Šilingą ir nepritariančią Sleževičių — su vienu vyresniojo dėmesiu jaunesniajam ir visiškai, be rezervų pasilaikyti savo įsitikinimą.

Petrapilio universitetas ir sostiniška aplinka uždėjo savo žymę Smetonai. Tai buvo apskaičiuotas patosas balso tone, tvirtinimų retorikoje ir įsitikinimas savo žodžių logika. Maskviško universiteto auklėtinis, Šilingas, atstovavo emocijai. Jis buvo polėkiškai lengvas, ir jo kūno mažumas tartum talkino atsiplėšti nuo žemės, būti taip pat polėkiškai lengvam dvasia, kaip leng-

vas buvo kūnas.

Odesos universiteto augintinis, Sleževičius, buvo empiriniai praktiškas. Sandūra su politikos esme, kurią jis pažino būdamas Dūmos narių sekretoriumi, Petrapilio seimo sąmyšyje ir karo pabėgėlių šalpos kelionėse po Rusiją, teikė jam įsitikinimą, kad politika yra begalinės kantrybės ir atsargaus išlaikymo menas. Ir šiuo atveju jis nebuvo įtikinamas teorija, kad pavojaus akimirkoje reikia gelbėti ir prezervuoti bent dalį Vyriausybės. Būdamas realistas ir šaltas analitikas, staiga dabar aistringai panoro tikėti stebuklu atsiskleidžiančios padėties chaose.

Ir tame jų trijų suėjime pasirodė trys staigmeniškos teorijos, kuriose glūdėjo valstybės užuomazgos ir tolesnės egzistencijos likimas. Trys teorijos buvo tokios: Smetonos teorija — reali finansinė: vokiečių talka atkurs Lietuvos valstybę. Didžiulis pasaulio judintojas — pinigas atneš į lietuvių rankas ginklą ir pajėgumą atkurti valstybinį organizmą. Norint toliau nušukti, reikia kelių žingsnių atatūpstom atgal. Rūpinantis valstybės atkūrimui išgauti resursų iš vokiečių — ir buvo reikalus Prezidiumo daliai vyksti Vokietijon. Voldemaro teorija: pasitikėjimas pasaulio diplomati-ja, rikiuojant ją mums prielankia linkme. Pagal jo teoriją, nebūtų karo veiksmų Lietuvos teritorijoje: rusai būtų sustoję prie etnografinės sienos, lenkai apslopinti nuo kėslių į Vilnių. Sleževičius tikėjo į nuosavos jėgos teoriją. Ta teorija atrodė dar nereali, nesuderinama su padėtimi, nes sargybinis prie Tarybos durų turėjo neveikiantį šautuvą ir šalančias vyžose kojas. Ta teorija buvo nereali ir dėl to, kad lietuvių Apsaugos viršininkas generolas Kondratavičius atramos punktu pasirinko Gardiną ir jungė lietuvių nepriklausomybinius judėjimus kartu su baltarusiškais siekimais.

Šilingas norėtų sutapti su Smetonos realybe ir su Sleževičiaus atkaklumu neapleisti Vilniaus. Jis, norėdamas suderinti tas teorijas, jaudinosi ir juto akyse ašaras.

* KULTŪRINIS PUSLAPIS *

100 METŲ NUO JURGIO BALTRUŠAIČIO GIMIMO

"Aš, Jurgis, Kazimiero sūnus, Baltrušaitis, gimiau 1873 m. balandžio 20 d. Paantvardy, netoli Jurbarko, Raseinių apskr. Kauno gub. Lietuvos katalikų ūkininkų šeimoje. Išskyrus atskiras žinias apie mano seneles plėtinį būdą, aš nieko daugiau apie savo protėvius nežinau. Tiesioginiu būdu paslaptingą poezijos liepsną aš, tur būt, būsiu paveldėjęs iš jautrios sielos savo motinos, kurios švelnus paveikslas neatskiriama švelnia visą mano žmogiškąjį gyvenimą.

Stebuklingo skaitymo ir rašymo meno aš labai anksti pat išmokau namie, ir iki 9 metų mano vaikiškas protas turėjo tenkintis meiku turiniu kelių knygų ir kalendorių, kurie atsitiktinai patekdavo į vienšį sodybą. Bet užtat daug geresnėmis aplinkybėmis plėtojosi mano vaizduotė. Čia buvo ir neužmiršamos mano motinos žiemos pasakos, kartais jos pačios sukurios, ir nykūs lietuviški padavimai apie slibinus ir senovės milžinus ir apie visą plėšrią žmonių giminę šunies širdimis ir šunies galvomis. Man tekdavo prisiklausyti ir fantastiškų pasakojimų klajojančio po kaimus seno sluvėjo, ir dažnai mūsų namuose nekvojusių elgetų prasiūnų. Ir, kas svarbiausia, keli kilometrai nuo mūsų buvo Nemunas, kuriame nuo pavasario iki rudens baltavo prūsų prekių laivų burės, prie kurio buvo pilakalnių su liekanomis pilių, kurios, žmonių pasakojimu, buvo likusios dar iš kalavijuočių laikų. Ypač mane traukė savo šitos kapinių giliuose tankumynuose, po šimtamečių medžių šaknimis tebuvo žymu lauko griovių, tvenkinių ir šulinių liekanos. Aš ypatingai mėgdavau klajoti pagal lietuviškus kaimo kelius su pavirtusiais, nuo blogų orų pajudusiais kryžiais, kurių daugybė versdavo mane vaizduotis seną ir skaudų žmoniųėjimą į Golgotą...

Mano mokymasis tikra to žodžio prasme teprasidėjo dešimtyjų mano amžiaus metų vidury, kai aš žiemos mėnesiams persikėliau gyventi pas vietos parapijos kunigą K. Žakevičių, kuriam vadovaujant mokiausi aritmetikos, geografijos ir lotynų kalbos ir kurio tauriai slėlai turiu būti dėkingas už savo tolimesnį likimą. Išlaikęs pradžios mokyklos egzaminus, aš 1885 m. rudenį įstojau į Kauno gimnaziją. Bet mano tėvų menkų lėšų vargais negalais teuzteko iki V-osios kl., ir pradedant tuo laiku, nuo šešioliktųjų metų, aš turėjau verstis pats. Mano naują būklę ypač aiškiai sunkino ta aplinkybė, kad gimnazijos mokiniai, kurie negalėdavo mieste gyventi pas artimus gimines, turėjo eiti į vadnamuosius mokinių butus, kur mėnesinis mokestis buvo nepaprastai didelis, palyginus jį su mano pajamomis už privačias pamokas, iš kurių už vieną, pavyzdžiui, aš tegaudavau vieną rublį mėnesiui. Tik po dvejų metų man leido persikelti repetitorium pas vieną kolonelinį prekių parduotuvę, kur aš lindėjau visai tamsioj kamaroje ir atmintinai mokydavau "Odisejos" ir

Jurgis Baltrušaitis

"Eneidos" eilėraščius, nenustojant girgždėti pompai, traukiančiai vendanį į gratimą pirtį, ir dažnai pragariškai trenkiant mašinai, kuri plaustė begalinę daugybę cukraus galvų. Atsitikdavo dar ir blogiau, bet man buvo džiugu gyventi ir lengva kovoti, ir tik labai retai aš tiek nusimindavau, kad mano piemenėlio darbas, kurio aš pradėjau gyvenimą ir į kurį grįždavau kiekvieną vasarą iki gimnazijos baigimo, rodydavos man prastuoju rojumi.

Taip paprastais žodžiais Jurgis Baltrušaitis trumputį savo autobiografijoje (paskelbtoje 1914 m. vienoje rusų literatūros apžvalginėje knygoje ir 1932 m. Židinio 3 num.) nupasakoja savo jaunystės metus. Tačiau nežiūrint vargingos pradžios, o ir vėliau nelengvos kovos su gyvenimu, J. Baltrušaitis 1893 m. baigė Kauno gimnaziją, vėliau Maskvos universiteto gamtos - matematikos fakultetą. Šalia šių studijų jis lanko istorijos filosofijos fakultetą, bet vėliau atsiduoda vien literatūros studijoms. Rašęs eilėraščius jau gimnazijoje, universitete, be viešumų J. Baltrušaitis tepasirodė rusų žurnaluose tik 1899 m. Gera išmokęs apie 15 kalbų, J. Baltrušaitis skaitė didžiausių pasaulio rašytojų kūrinius originale tuo praplėsdamas savo akiratį. Dalyvauja rusų žurnaluose straipsniais ir kūryba ir vieną po kito į rusų kalbą išverčia apie 50 žymiausių klasikų kūrinių.

Iš poezijos - vieną po kito nedideliais protarpiais J. Baltrušaitis išleidžia 3 rinkinius (rusiškai) - Lelija ir piaustuvė, Žemės laiptai, Kalnų takas. Savo kūryba J. Baltrušaitis įsizrkiuoja į žymiausių rusų rašytojų simbolistų eiles ir net kurį laiką būna Rusijos rašytojų sąjungos pirmininku.

Šiame betgi veikliausiame laikotarpyje J. Baltrušaitis visą savo kūrybinę energiją atiduoda rusų literatūrai ir, nors savo autobiografijoje jis sakosi rašęs ir lietuviškai, bet lietuvių literatūroje jo vardas niekur ne-

pasirodo. Pirma J. Baltrušaičio eilėraštis atspausdintas lietuviškai (Ramunėlė) tik 1930 m.

Kai kurie literatūros istorikai mano, kad J. Baltrušaičiui lemtu paskatinimu lietuviškai kurti buvo nepriklausomos Lietuvos atstatymas. Jau karo pabaigoje J. Baltrušaitis įsijungė į lietuvių veiklą ypač tremtinių šalpos srityje, rengė tuo reikalu savo literatūros vakarus. Bet svarbiausia - 1920 m. Lietuvos vyriausybės jis buvo paskirtas Lietuvos atstovu Maskvoje ir toje tarnyboje išbuvo iki 1939 m. (iki pensijos laiko). Būdamas diplomatinėje Lietuvos tarnyboje J. Baltrušaitis dažnai lankydavosi Lietuvoje, palaikė ryšius su eile Lietuvos rašytojų (V. Krėvė, B. Sruoga ir kt.) Išėjęs į pensiją, J. Baltrušaitis persikėlė į Paryžių ir kurį laiką buvo Lietuvos pasiuntinybės patarėju. Paryžiuje J. Baltrušaitį užklupo karas. Jam teko gyventi labai sunkiose sąlygose. Tačiau šiame laikotarpyje J. Baltrušaitis lyg atgijęs savajai, lietuvių literatūrai, jis lyg panorą atmokėti už savo jaunystės nuklydimą į svertimos literatūros pasaulį ir, anot P. Klimo, kuris irgi tuo metu gyveno Paryžiuje, J. Baltrušaitis labai apgailėstavo, kad nerašęs jaunystėje lietuviškai. Esą - kiek dabar būtų poezijos knygų! ... Ir J. Baltrušaitis dabar rašė lietuviškai nepaprastu užsidegimu: eiluota satirinė poema "Įkurtuves" (1941, "Ašarų vainikas" (poezija, 1042). Po mirties liko "Ašarų vainikas" II - ji dalis, "Aukuro dūmai" (šie kūriniai įjungti į J. Baltrušaičio kūrybos leidimą 1948 m. Bostone).

Gyvenimo sąlygos karo meto Prancūzijoje J. Baltrušaičiui buvo nepaprastai sunkios. Jo žmona laiške rusų rašytojui Balmontui rašė, kad esą per buto stogą lydavo, lietus ir sniegas verždavosi pro duris, žiema butas buvo nešildomas. Tas esą pagreitino ir mirtį (1944 sausio 3 d.) Laidojant kūną Paryžiaus kapuose, buvo girdimas miego bombardavimas.

Per trumpą laikotarpį (1939-1944), nepaprastai sunkiose sąlygose, J. Baltrušaitis sukūrė labai daug ir savo vardą įrašė ir į lietuvių literatūrą.

J. Baltrušaičio poezija priklauso simbolizmo srovei. Lietuviškojoje jo poezijoje dažnai figuruoja lietuviškas kaimas, gamtos vaizdai, praeitis. Bet apskritai jo kūryba gili mąstymu ir vyrauja santykiai tarp visatos ir žmogaus.

Savobūdu J. Baltrušaitis buvo labai ramus, abejingas literatūrinėm madom, taktingas, nešališkas, paprastas - kaip suvalkietis ūkininkas (V. Kubilius, pratarmėje į J. Baltrušaičio Poezijos 1957 m. leidimą, Vilniuje).

J. Sl.

● **VISA KANADA** gegužės 13 dieną mini Motinos dieną. Vyks bendras iškilmės miestuose, kur dalyvaus ir oficialūs asmenys. Taip pat ir atskiros tautos minės Motinos dieną dideliu iškilmingumu. Jau yra žinių, kad visose Kanados lietuvių kolonijose bus vieši parengimai su pro-

gramomis. Motinas rengiasi pagerbti ypatingai liuanistinių mokyklų auklėtiniai. Išgyvenusi tradiciją lietuvių tarpe visada atliekama šiltu jausmingumu. Jaunimas turi progos parodyti savo gabumus, o motinėls gali pasidžiaugti atžalyno sugebėjimais.

LIBERALŲ PARTIJA DAROSI DRĄSESNĖ

Stebėti jų manymu, po praeitų metų rinkimų, kurie liberalų partijai ne visai buvo palankūs, prasi-dėjo pereinams laikotarpi-s, kada liberalų partija ne visai užtikrintai jaus-damosi, stengėsi atgauti savo anksčiau turėta įtaką Kanados visuomenėje. Daug problemų reikėjo spręsti ir ne visada sklandžiai šios pastangos vyk-davo. Viena aštresnių jų problemų, tai pasireiškęs pastaraisiais metais tautinis klausimas ir net separatistinės tendencijos.

Bet ilgainiui, po labai griežtų deklaracijų, gyvenimų rutina ir karšta-galvius politikierius pamažu apramina. Separatizmo banga aiškiai pradeda atslūgti, arba geriau pasakius, įgauna ramesnes formas. Jau pradeda įsitikinti, kad šiuos klaus-

mus bus galima spręsti parlamentiniu būdu, vengiant skaudesnių ekscesų.

Liberalų vyriausybė turi reikalą su jau senai Kanadoje pasireiškusiomis problemomis. Ūkiniai reikalai reikalingi didžiausio dėmesio, nes vis smarkėjanti infliacija kelia nerimą, kova su neturtu sunkokai pasiduoda tausoti. Daug priežasčių privertė prekių kainas pakilti ir tai erzina plačiąją visuomenę. Pensininkų amžius pliečiai atsidūrė sunkiausioje padėtyje, negu kada nors buvo. Tačiau šiose srityse liberalų partija turi gerus norus ir daro kas galima padaryti esamomis sąlygomis.

Konservatoriai aršiausi liberalų priešai juos puola kiekvienu metu ir kiekviename žingsnyje. Bet jų atakos neturėjo pagedaujamoms reikšmės politinėje šių dienų situacijoje.

Konservatorių sluoksniuose buvo tikima, kad premjero Trudeau vyriausybė, susirinkus naujam parlamentui, neišlaikys ilgiau, kai porą mėnesių. Tačiau panašaus pobūdžio pranašavimai neišsipildė. Nors liberalai dabar turi tik 109 atstovus parlamente, bet statistika parodo, jog jų šalininkų skaičius faktina galima sakyti nesumažėjo. Sakysim liberalai 1968 metais gavo viso 3,696,945 balsų, o praeitais metais jie turėjo 3,718,398 balsų. Bet balsuotojų skaičius padidėjo ir kitos partijos pernai gavo daugiau, negu anksčiau.

Obendros nuotaikos vi-soje šalyje nėra priešiškos liberalams. Todėl jie jaučiasi vis labiau užtikrintai. Kalbos apie naujus rinkimus darosi tylesnės ir nebe aktualios, bent šiuo tarpu.

● **SAVAITGALIŲ** nelaimės Kanadoje visada nemažos. Na, o Velykų Šventėse 83 kanadiečiai neteko savo gyvybės. Tame tarpe kelio nelaimėse žuvo 68 asmenys.

● **THE EXPORT Development Corporation** Chilės respublikai suteikia penkių milijonų dolerių kreditus. Už šiuos pinigus Chilės vyriausybė perka Kanadoje įvairaus pobūdžio fabrikatus. Pirmoje eilėje bus parduodami

elektroniniai įrengimai, o taip pat lėktuvai.

● **VĖŽIO** ligos tyrinėjimams Kanados vyriausybė mokslinėms institucijoms suteikė paramą daugiau milijono dolerių sumoje. Stambesnė paramą gavo Toronto esanti Princess Margaret ligoninė, kurioje atliekami žymesni tyrinėjimai, o taip ir Toronto universitetas paremtas už ilgesnį laiką vykdomus šios srities tyrinėjimus.

● **INDIJAI** Kanada suteikė papildomus kreditus dešimties milijonų dolerių sumai. Tiek kreditai teikiami be procentų. Panašią sumą Indija gavo ir 1971 metais ir lygiai tomis pačiomis sąlygomis.

● **QUEBECO** šiaurėje, šimto mylių nuotolyje nuo miesto du automobiliai nelaimingu būdu susidūrė ir keturi asmenys vietoje buvo užmušti, jų tarpe trys mažamečiai vaikai.

Senasis Montrealis, namas statytas 1725 m. Tokių namų maža beliko.

● **TORONTO** miesto specialistai tyrinėjo rūkančius ir padarė išvadą, kad moterys daugiau rūko, negu vyrai. Dr. Colun Woolf sako, kad 46 nuošimčiai rūkatorių, ypatingai moterų, turi kvėpavimo organų ligas. Jeigu moteris ilgesnį laiką rūko, tai jos sveikatos padėtis tolydžio vis blogėja. Bendrai paėmus atsiranda daugiau krutinės negalavimų. Pavyzdžiui, rūkančiųjų plaučiai darosi mažiau elastiškai ir tai sudaro žymių kvėpavimo sunkumus.

● **ABORTAS**, neatsižvelgiant kokių neštumo metu atliekamas, vis tiek turi būti laikomas žmogžudyste, pasakė Montrealio teisininkas Louis-Phillippe Granpre, kalbėdamas Quebeco teisininkų susirinkime. Jo manymu niekada Kanada neturi leisti teisėtai abortus vykdyti.

● **OTTAWOJE** stengiamasi nuraminti visuomenę, sukeliant abejones, ar tikros maisto kainos dabar yra peraukštos. Klausima, jeigu maisto kainos peraukštai palyginant su kuo? Ar su kitomis prekėmis, ar su žmonių pajamomis, ar palyginus su anksčiau buvusiomis kainomis. Ar miesto gamintojai perdidelį gauna pelną? Šiuos sanprotavimus galima būtų pavadinti ciniškais, beatodairiniais. Maisto kainų pakilimas apsunkina neturtingųjų būklę. Gal menkų pajamų asmuo tiesioginia prasme ir nebadaus, bet jis bus priverstas tenkintis pigesniu maistu, varžysis pirkti gero maistingumo produktus. Pasiturintieji kainoms pakilus, nesi-jaudins, bet daugumas kanadiečių tai skaudžiai jaučia.

Montrealio mayoras J. Drapeau su Toronto mayoru D. Crombie susitiko Montrealyje.

Žinia apie fotografijos (tada vadintos dagerotipija) išradimą Lietuvą pasiekė pavėlavusi tik mėnesį-1839 m. vasario 14 d. Vilniuje "Kuryer Litewski" rašė: "Sausio 17 d. Paryžiaus Mokslų akademijoje p. Arago pranešė apie idomų Dagero išradimą, jau kuris laikas dominanti visus, ypač mokslininkus ir dailininkus. Yra žinoma, kaip tiksliai kamera - obskura perduoda vaizdus su visomis smulkmenomis. Dagero išradimo esmė yra ta, kad jis sugebėjo tą tikslų gamtos daiktų arba meno kūrinių atvaizdą su visais atspalviais ir smulkmenomis, su visišku formos tikslumu, perspektyva ir šešėlių laipsniškumu perduoti ant plokštelės. Nepriklausomai nuo vaizdo dydžio išradėjui nereikia daugiau kaip 10 minučių ar ketvirčio valandos visa tai nupiešti. P. Dagero išradimas toks paprastas ir taip patogus kiekvienam, kad jis turi būkštauti, kad... nepaprastų savo pastangų vaisių. Net išdavus ypatingą privilegiją, neišmanoma užtikrinti neilečiamybės jo išradimui todėl, kad vos tik jis pasidarys žinomas, kiekvienam bus nesunku juo pasinaudoti".

Šitaip 1839 m. Lietuvos visuomenė buvo pranešta apie vieną didžiausių XIX a. išradimų-dagerotipiją. Tačiau nuo žodžio iki veiksmo, iki praktiško rezultato, o juo labiau iki naujos technikos įvaldymo pradžios dažnai praeina daug laiko. Taip atsitiko ir ši kartą.

Vilniaus-Istorinis-etnografinis muziejus saugo daugiau kaip 20 dagerotipų. Tai metalinės plokštelės, padengtos šviesai jautriu jodo sidabro sluoksniu, užfiksuojančiu vaizdą. Portretas dagerotipe būdavo veidrodinis - sukeistos kairioji ir dešinioji pusės. Atvaizdo padauginėti nebuvo galima. Norint turėti du portretus, reikėdavo du kartus fotografuoti, sunaudojant dvi plokšteles. Nors minėti dagerotipai saugomi Vilniaus muziejuje ir juose matome Vilniuje gyvenusius kompozitorius St. Mo-

niušką, dailininkus B. Ru-secką ir F. J. Remerį, Vilniaus bajorų instituto dėstytoją A. Zdanavičių, net Kauno maršalką K. Burbą bei kitus asmenis, vargu ar galėtume teigti, jog vos tik atsiradus dagerotipijai, Kaune ir Vilniuje susikūrė pirmosios fotografų dirbtuvės. Sutikčiau su Vilniaus fotografu J. Balhaku (1939 m.), kuris nukėlė mūsų fotografijos pradžią visu dešimtmečiu vėliau: "XIX a. antros pusės pradžioje, pirmieji tos srities pionieriai, jeigu jie iš visotada buvo Vilniuje turėjo keliauti į užsienį, ieškodami reikalingų prietaisų ir medžiagų, ir į didžiuosius Europos miestus, norėdami įvaldyti dagerotipijos burtus."

Tačiau reikia nepamiršti, kad keliavo ne vien dagerotipijos entuziastai. Keliavo ir šiaip žmonės įvairiais reikalais, kurie iš ten kaip naujieną parsiveždavo savo dagerotipinius atvaizdus. Būtent tokia yra daugumos Vilniaus Istoriniame-etnografiniame muziejuje saugomų dagerotipų kilmė. Ant kai kurių tiesiog užrašyta, jog jie daryti Peterburge ar Paryžiuje, bet yra ir tokių, ant kurių nieko neužrašyta - nei metų, nei adreso, nei kas nufotografavęs ar kas fotografavo. Gal būtų, jų tarpe yra Vilniuje pagamintų dagerotipų.

1853 ar 1854 m. Druskininkuose išsėjos Daugpilio tvirtovės karininkas baronas V. fon Rotkirchas. Kurorte patirtus išpučius tas baronas aprašė knygoje "Druskininkų užrašai". Šios knygos rankraštis, pažymėtas 1854 m. data, dabar saugomas Mokslinės bibliotekos rankraščių skyriuje. Knyga neišvydo šviesos, jos nepraleido cenzorius. Rankraštis mums įdomus tuo, kad tai pirmasis, nors ir beletristinis, šaltinis, kuriame randame žinių apie fotografiją Lietuvoje. Čia jai skirtas visas skyrelis. Jame aprašoma, kaip dirbo "šviesodailės meistras". Druskininkuose, kuris "turėjo nemalonių rūpesčių: kelionėje sudužo indas su chloro jodu. Druskininkų valsti-

nėje jis negalėjo gauti šito skiedinio. Nuvyko į Gardiną - ten irgi. Pagaliau, vietos valstiniui padedant, šiaip taip sutaisė chloro jodą". Toliau šmaikščiu stiliumi aprašoma, kaip pas šviesos dailininką fotografavosi ištisa kunigaikščių kolekcija. Knygos rankraštį puošia paties autoriaus daryti piešiniai, kurie vienas vaizduoja aprašomą grupę prieš Dagero aparatą.

1857 m. Petrapilyje išleistas veislinės gyvulinkystės albumas, kuriame po dviem iliustracijomis yra tokia pastaba: "Čia pavaizduoti flamandų veislės jautis ir karvė. Šie piešiniai atkurti pagal dagerotipinius atvaizdus, kuriuos padarė p. Blondelis Lietuvoje, kur šie galvijai buvo rodomi parodoje 1854 metų rugsėjo mėn. 3-10 d.d. "Tad galima tarti, jog minimas Blondelis dirbo Lietuvoje. Tačiau ir šioje

žinioje nėra tikslios geografinės nuorodos.

Metais anksčiau, negu pasirodė minėtasis albumas, Vilniaus Zavadskio spaustuvė išleido nedidelę knygutę, apysaką "Adas". Jos autorius prisidengė slapyvardžiu Psuedonymas. Taip pasirašinėjo prozininkas, poetas ir vertėjas Placydas Jankovskis (1810 - 1872). Apysakos "Adas" veiksmas vyksta Vilniuje. Viskas prasideda Vokiečių (dabar Muziejais) gatvėje, ką tik čia atsiradusioje dagerotipo įstaigoje. Nėra pagrindo abejoti autoriumi, kai jis rašo, jog skubėdamas per lietuvių Vokiečių gatvę "staiga pamatė naują iškabą su užrašu "Dagerotyp z Paryža". Užėjęs susipažinti su dagerotipininku, jis tarė šeiminkui, jog tik dabar pastebėjęs užrašą. "Nieko nuostabaus - išgirdo atsakymą - esu pirmasis Vilniuje, vos prieš savaitę

atvažiavau iš Varšuvos". Susipažinęs autorius sužino, jog atvykusiojo pavardė Rubinšteinas, ir jis šitaip savo pristato: "Aš, pone, nuo jaunų dienų keliauju per miestus tai su šeinekatarinka, tai su panorama, dabar - su dagerotipu. Bet niekada su intriga". P. Jankovskis dar ne kartą atveda skaitytoją į Vokiečių gatvę po iškabą "Dagerotyp z Paryža" ir supažindina netgi su darbo technologija.

Šie trys pirminiai šaltiniai leidžia tvirtinti, kad Vilniuje būta dagerotipininko, o fotografijos pradžia Lietuvoje laikytini 1854 metai. Pirmasis pas mus "šviesodailės meistras" buvo Blondelis.

Tokiu būdu paaiškėja, kad fotografija Lietuvoje atsirado penkioliktais metais po savo gimimo.

V. JUODAKIS

PERSITVARKO ANGLIJOS LIETUVIŲ SPAUSTUVĖ

Lietuvių Londone spaustuvė baigia persitvarkyti. Įsigijus naują spausdinimo mašiną, praplėstos rūšio patalpas - išgriaunama siena, dedamos grindys, remontuojamos lubos.

Į spaustuvę atėjo dirbti du jauni lietuviai - R. Namajuška ir M. Kostkevičius. Tuo tarpu jie dar mokosi, bet yra vilčių, kad greitai turėsime pakankamai patyrusių lietuvių spaustuvininkų.

Be savo laikraščio ir Nidos Klubo knygų, taip pat spausdinamos knygos privatiems asmenims.

Jau išspausdintos A. Rūtos ir J. Gliados knygos. Greitai bus išspausdintas J. Švaisto novelių rinkinys, dvi B. Railos knygos, prof. A. Ruškos vertimai, L. Dovydeno novelės ir kt.

• LIETUVOJE atrastas penktas, niekur neskelbtas ir scenai nepanaudotas, Šekspyro "Hamleto" vertimas į lietuvių kalbą. Vertimo autorius - pedagogas, kalbininkas ir literatas Stasys Naginskas (1891-1955). Rankraštis saugomas Pedagoginiame muziejuje Kaune.

(E)

NEPRIKLAUDOMA LIETUVA

Velnias. Padarė meistras M. Jakštas 1936 m. Mačiū-
kų km., Kretingos apskr.

APIE ŽENŠENĮ, SĄLYKLĄ IR TURGAUS VAISTUS

Kalbos, kad kviečių sąlyklas, ženšenis bei kiti panašiai veikiantys augalai (pvz., "leuzėja", "auksinė šaknis") lyg ir panašūs, šiek tiek pagrįstos, tačiau lyginti jų negalima.

Ženšenio veikliosios medžiagos šiek tiek ramina centrinę nervų sistemą, slopina kontrolės bei spūdzio centrus ir gerokai stiprina lytinį aktyvumą, bet visai neveikia hormonų apykaitos. Galėtume tokias vaistažolės netgi nepadariusiomis pavadinti. Užuot rimtai gydysi, ženšeniu bei panašiomis medžiagomis itin domisi impotentai, įvairūs lytiniai iškrypėliai. Neatsitiktinai turguje prekiaujantiems šiomis "stebuklingomis" žolėmis milicijos pareigūnai skiria didelį dėmesį.

Labai pavojingas ženšenis ir kitos panašios žaliavos ir šundaktarių rankose: duoda jų silpniems ligojams, šie lyg pradeda geriaus jautis, būna kiek judresni, o iš tikrųjų sparčiai silpsta, greit išsenka.

Sunkiai sirgęs ir išgulėjęs lovoje gerą pusmetį ligonis bus labai suglebes, nors liga ir įveikta. Įsigalėjęs sunkios ligos išūdis nebeleidžia patikėti asveikimu. Šiuo atveju labai gerai praverčia ženšenis ir kitos panašios žaliavos. Nugalima ligos baimė, ligonis pajudrėja, godžiau griebiasi gyvenimo, sveiksta. Aišku, taip veikiančias medžiagas turi tvarkyti nusimanantys ir jaučią atsakomybę specialistai. Nereikia nė aiškinti, kad savo nuožiūra vartoti tokių medžiagų

negalima.

Dygstančiuose grūduose labai daug vitaminų (ypač B grupės), hormonų, brios grupės medžiagų, fermentų bei aktyviųjų maisto medžiagų. Visas atsargas grūdas lyg sandėlis paruošia gležno, dar nesugebančio maisto medžiagas kaupti, daigelio maitinimui. Lengvai tomis medžiagomis gali pasinaudoti ir žmonės. Neatsitiktinai visos žemdirbių tautos vartoja alų ar kitus silyklų valgius bei gėrimus. Tik palyginkime, kiek salado, giros, raugalės, rūgštymo bei kitų daigintų grūdų valgių ar gėrimų suvartodavo mūsų seneliai, tėvai ir kiek suvartojame mes, bus visai aišku, kad mūsų virtuvė labai skurdi. Jei lygintume alergijas bei kitus medžiagų apykaitos sutrikimus nūdien ir anksčiau negalėtume nepastebėti, kad vartodami daug lengvai pagaminamų marinatų, vietoj sudėtingiau gaminamų daigintų grūdų produktų, pasidarome meškos paslaugą. Kuo daugiau kvėpuojame miesto oru, dirbame mažiau jėgos reikalingus darbus, tuo labiau reikia visų tų produktų, kurių galime gauti iš daigintų grūdų. Kai nepakankamai jų gauname iš maisto, turime prisidurti vaistais.

Visi grūdai turi daug vitaminų, hormonų, mineralinių druskų, lengvai virškinamų maisto medžiagų, tačiau ir visi jie yra kiek skirtingi - išlaiko šioms augalams būdingą veikimą. Pvz., daigintos pupelės, pupos, žirniai praverčia sergantiems padidintu kraujospūdžiu, rugiai - padeda pašalinti cholesterolio perteklių, avižos, mie-

žiai - slopina lėtinius uždegimo procesus, o kviečiai - turi daug vitamino E. Taigi lytinės funkcijos nepakankamumą jie ne tik gali tariamai pašalinti, bet ir gydyti.

Sveikas žmogus, valgantis įvairių maistą, gali kartą kitą per savaitę pavartoti ir daigintų grūdų patiekalus, ligoniui juos vartoti reikia, pasitarus su gydytoju, nes organizmas daug jautresnis: didelės dozės gali kenkti, mažos - nepadėti ir tik užvilinti ligą. Gali nesiderinti ir su vartojamais vaistais arba kitais sutrikimais, pvz., sergantiems akmenlige, druskų nusėdimu netinka avižos ar miežiai, nors jie ir labai praverstų uždegimui gydyti. Ypač atsargiai reikia vartoti hormoninius preparatus. Tokie ir yra kviečių grūdai, ypač daiginti.

Augindami maistinius ir pašarinius grūdus, vartojame daug įvairių chemikalų. Kol grūdas tampa vartotojui teikiamu maistu, kelias laboratorijas pereina, ir maisto produktuose arba visai nėra žalingų chemikalų priemaišų, arba jų yra labai mažai, nežalingi kiekiai. Nepamirškime - sveikiems. Kai tuos pačius grūdus tenka vartoti kaip vaistus, jų ir ieškoti reikia vaistinėse garantuoto švarumo.

Kad ir labai protingai vartotume ženšenį ir kviečių sąlyklą, jų lyginti negalime, ženšenis - tik botagas, sąlyklas pats turi gydomųjų medžiagų, o geriau tiks tas, kurio tuo metu reikia.

DR. E. ŠIMKŪNAITĖ
• DR. J. VILKTRAKIS išrinktas JAV ir Kanados chirurgų draugijos pirmininku.

• TORONTO sporto reikalais susirinkime P. Berneckas išrinktas Sportininkų išvykai į Europą komiteto pirmininku. Inž. E. Čuplinskas ir O. Kušneraitis vice-pirmininkais, H. Chorvarkas išdininku, V. Bireta, S. Krasauskas, ir V. Simokaitis - nariais.
• MUZIKAS POVILAS MIELIULIS su Jono Jasaičiu Chicagoje suorganizavo lietuvių jaunimo orkestrą.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1973 METAIS

PRADĖDANT NUO \$595⁰⁰

Išvykimo datos: gegužės 17, 31, birželio 14, 21, 28, liepos 5, 12, 19, 26, rugpjūčio 2, 9, 16, rugsėjo 6, 13, spalio 4 dienomis.

Lankoma Maskva, Vilnius, Druskininkai, Trakai ir Kaunas.

PUIKUS SUSIJUNGIMAS SU MONTREALIU IŠ VISU DIDŽIŲJŲ KANADOS IR USA MIESTŲ.

REGISTRUOKITĖS DABAR!

Jau pratomas vietų ribotumas!

Parūpiname dokumentus JŪSŲ GIMINĖMS išsikviesti iš Lietuvos. Siunčiame siuntinius ir automobilius į Lietuvą. Rašykite anglų kalba:

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.

MONTREAL 121, P.Q. - CANADA
TEL.: 8-4-5292 844-5662

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekiamą greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtytys. Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères

VISKAS - MODERNIEMS NAMAMS

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujam Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimą. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

(vairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis.

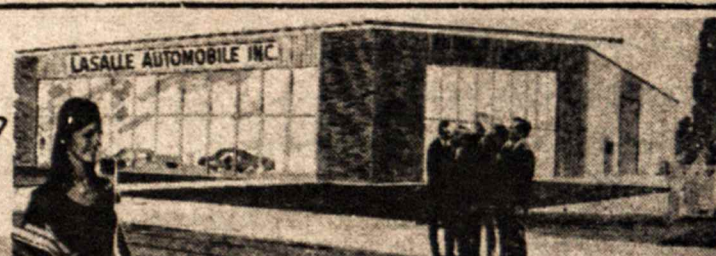
Skambinkite visokiais atvejais tele fonas: 366-6237, 3896.

LaSalle
AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

P A R D A V I M A S

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks
7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairius ratų ir kity dalyų reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 355-3364

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais "TALKA" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5½%
šėrus ir sutaupas	6½%
už vienu metų terminuotus indėlius	7%
ir 3 metams 7½%	
Duodame:	
asmenines paskolas iš	10%
neklm. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas, čekių patarnavimas. Pardudame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$3,400,000.

HAMILTON, ONT.

SUSIRINKIMAS. Gegužės 27 d., sekmadienį, 3 v. p. p. šaukiamas Žūkautojų ir Medžiotojų klubo "Giedratitis" visuotinis narių susirinkimas, savos šaudyklos patalpose/už Kaledonijos/. Bus aptarta įvairūs klubo einamieji reikalai. Kuklios vaišės su linksmaja dailimi.

Valdyba

vancouver

Gamta pabunda po žiemos miego. Medžiai pasipuošia žiedais, lapais, ore pasimato vabzdėliai, kuriuos renka paukščiai. Viskas rodo jog pavasaris čia pat.

Su pavasariu išjudo ir Vancouverio Lietuvių Medžiotojų ir Meškeriojų Klubas "Bebras".

Šių metų balandžio 8 d. visuotiniame narių susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba, kuri taip pat pasiskirstė pareigoms: Pirmininkas—V. Skabeikis VicePirm.—A. Goronson Parengimų vad.—B. Vileita Išdin.—A. Stallionis Sekr.—L. Macijauskienė.

Atrodo nauja valdyba turi geru noru ir sumanymu veiklai. Jau paruošta visų metų veiklos programa.

1. Išvyka žuvavimo į ežerą gegužės mėnesio gale.
2. Ruošti tradicines "Joninės" su žaidimais ir laužų 24 birželio.
3. Gamtos mylėtojams su-ruošti išvyką liepos mėn. pradžioje.
4. Organizuoti žuvavimą jūroje rugpjūčio mėn.
5. Sušaukti šaudymo varžybas (į taikinį) rugsėjo mėn.

O praėjus visai vasarai spalio mėn. ruoš klubo veiklos "Derliaus Balio" kur bus įteiktos taures už

žuvavimą ir šaudymą.

Visoje Kanadoje yra žinoma, jog Britų Kolumbija yra gražus pacifiko kampas, su gerom sąlygom žuvauti. Kelios mylios už Vancouverio turime parkus prie ežerų ir upių, ku-

TORONTO PARAPIJOS 20 METŲ SUKAKTIS

Iš Toronto 14,000 lietuvių, iš daugiau kaip 2000 Prisiikėlimo parapijiečių, 300 susirinko atšvęsti dvidešimčio šventę. Tarybos pirmininkui Jonui Gustainui vadovaujant, po trumpos išangos, įnešus 11 organizacijų vėliavų, atskirų sekcijų vadovai padarė trumpus pranešimus.

Prelegentai irgi buvo pakankamai trumpi. Dr. S. Čepas nušvietė parapijos istoriją, dr. J. Sungaila parapijos uždavinius, o svečias Dr. Br. Povilaitis kalbėjo apie parapijos svarbą išeičioje apskritai.

Klebonas T. Plavėdas Boriūs, užbaigai apibendrinamas tris kalbėtojus, gilesniu prasmingumu nušvietė ne per šviesiausią ateities perspektyvas. Klebonas ypatingai pabrėžė jaunesnių kunigų trūkumą. Jis net pageidavo Aukščiausiojo stebūklų, kad iš gausiosios Toronto kolonijos atsirastų bent keletas pašaukimų. Toliau T. Boriūs išryškino ne visai malonų gyvenimo faktą, kad lietuviai geriau prasikurdami, keldamiesi į užmiesčius, išgydami vasarvietes tolsta ne tik nuo parapijos, bet ir nuo lietuviškos bendruomenės kamieno. O kaip iliustracijai nurodė pereinamųjų metų 20 vedybų iš kurių tik 5 buvę grynai lietuviškos. Nors šiaip parapija, per visus 20 metus, vadovavo

rie suteikia tikrą poilsį ir malonumą praleisti gražias vasaros dienas.

Tad visi Kanados lietuviai praleisdami šių metų atostogas Vancouverį ir jo apylinkėse, neužmirškite jog Vancouverio klubas "Bebras" veiks šią vasarą gan plačiai.

Prašome visus, būkite malonus svečiai mūsų paruošimuose.

L. M.

"BROLIAI DOMEIKOS" ANGLŲ KALBA

Kalifornijoje gyvenęs Milton Stark yra išvertęs į anglų kalbą kadaise Lietuvoje valstybine literatūros premija apdovanotą Liudo Dovydeno romaną "Broliai Domeikos". Vertimas netrukus bus spausdinamas.

visam lietuviškam kultūriniam ir visuomeniniam gyvenimui.

Minėjimo metu klausant parapijos istorijos faktus, prisiminimų pynėje sugrįžo 1953 metų gegužis. Tuomet per J. Simonavičiaus radia, tik į Toronto atvykęs T. Bernardinas Grauslys pranešė apie naujos parapijos steigimą. Jau kitą dieną, gegužės 31, torontiečių minia užplūdo Parkdale kino teatro salę pirmosioms pamaldoms. Taip parapija prasidėjo iš nieko, pamaldas laikant Parkdale ir Colege kinu teatrų salėse. Vėliau prasidėjo parapijos pastatų vykdymo darbai, o vėliau jų užbaigimas, pašventinimas ir pirmosios pamaldos jau pačių lietuvių sukurtoje pastogėje.

Toliau prisiminimuose iškilio pirmoji pažintis su pirmom kregždėm T. Bernardinu ir T. Boriu. Tai atsitiko besirūpinant vedybų planais. Su klebonu T. Bernardinu tarantis jų tuometinėje, laikinoje pastogėje Jamieson gatvėje, kur dabar stovi daugiaaukščių apartamentų pastatai. Tuo tarpu T. Boriūs šeimininkavęs virtuvėje, sklindant apetitą žadinančiams kvapams kvietė pasilikti pietums.

Šiomet minėjimas trunkęs nepilnas dvi valandas, buvo baigtas Tautos himnu išnešus vėliavas. Pirmininkavęs Gustainis

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6½% už 1 m. term. dep.
7¼% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas
8% už mortgičius

Kapitalas — šeši milijonai dolerių

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000. Nemokamas čekių patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Telefonas LE 2-8723 Toronto 3, Ontario.

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priėmuvai, žaidytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiamie piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiūsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ISTAIGA

Baltic Exporting Co. 480 RONGESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

pakvietė visus kavutei ir parodos apžiūrai.

Parodų salėje, tarp daugelio tapytojų kūrinių, (dovanotų parapijai čia parodas organizavusių dailininkų buvo gausybė nuotraukų.) Pirmiausia visų dėmesį atkreipė Toronto kardinolo J. McGuigan laiškas lotynų kalba, kuriame buvo kviečiami Tėvai Pranciškoniškai įkurti lietuvišką parapiją. Nuotraukose buvo pavaizduotas parapijos gyvenimas pradedant statyba ir toliau vykstant įvairiomis šventėmis, minėjimams, posėdžiams, religinių grupių veiklai. Visi nuotraukose matyti veidai gerokai pasikeitę. Daugelio tamsius plaukus pakeltes rudens šerkšnas, arba šviesėjančios lygumos. Daugelio nebėra jau ir gyvųjų tarpe. Jų tarpe minėtini vieni iš veiklesniųjų Br. Čepaitis, St. Vaitiekūnas ir kt. Toliau matosi iš kūdi-

ktų išaugę šaunūs sportininkai ir neatpažįstamai gražios lietuvaitės. Išdailioje gusarų uniformoje jaunučio viršilios, M. Petruccio, tapęs rūpestingas sekmadienio rinklavių vedėjas, čia vadinamas "finansų ministeris". Tikslai jau dešimtą metų bebaigia knygyno vedėjai Petras ir Aida Misevičiai atrodo tokie pat savo knygų, žurnalų, laikraščių, plokštelių ir medžio drožinių kiosko matomi nuotraukoje. Ir darbščioji, visur suspėjanti, parapijos tarybos narė I. Žemaitienė nėra pasikeitusi. Irena atrodo lygiai tokia pat aktyvi ir gyvybinga kaip ir per eilę metų matyta įvairiose grupinėse nuotraukose.

Atelnantį sekmadienį, gegužės 6, bus antroji, meninė parapijos šventės dalis.

S. Pranckūnas

"KOOPERATINĖ NUOSAVYBĖ NELIEČIAMA"

Tokiu pavadinimu išspausdintas straipsnis žurnale "Komunistas" Nr. 4(1973). Tame straipsnyje keliama faktai liudija ir stebina, kad toji kooperatinė nuosavybė dar vis nepripažįstama ir labai liečiama.

Straipsnio autorius G. Demenokas džiaugiasi, kad vis dėlto per pirmą 1972 metų pusmetį iš 44 rajonų vartotojų kooperatyvų sąjungų 27-niuose nebuvo išelkvojamų. Vadinasi, dar didesnė pusė vis dėlto be vagysčių neapseina. O kai kur tos vagystės ir gana stambios. Taip pvz., Priekulės kooperatyve Pranas ir Domicelė Pekai išelkvojo 19,2 tūkstančių rublių. O Pabradės kooperatyvo parduotuvėje Klavdija Anosova ir Valentina Dimitrijeva išelkvojo net 58,8 tūkstančio rublių.

Ne visur išelkvotojai vienodai baudžiami, vienur atiduodami teismui, o kitur "griežtai nabausti partine linija".

• **BALYS BRAZDŽIONIS**, kurio korespondencijos pavadinimas "Po Chicagos Dangum" nuolatos būdavo spausdinamos mūsų laikraštyje sunegalavo ir paguldytas į ligoninę. Turėkime vilties, kad uolus mūsų ir daugelio kitų laikraščių bendradarbis greitai pasveiks ir mes pasidžiaugsime jo įvairumu pasižyminčiais rašiniais, kurie plačiai ir taikliai pavaizduoja vietos lietuvių visuomeninį ir kultūrinį gyvenimą.

• **"AUKURAS"** teatro ansamblis iš Hamiltono New Yorke suvaldins du veikalus gegužės 19 d. Jurgio Jankaus "Audronė" ir gegužės 20 d. Vytauto Alanto "Šiapus už dangos".

• **JONO KELEČIAUS** Irenos Mickūnienės ir Osvaldo Mickūno paroda Brooklyne Pranciškonų namuose įvyko balandžio 28-29 dienomis.

• **JAV BENDRUOMENES** organizacijos rinkimai vyksta gegužės 19-20 dienomis. Balsavimai vyks apylinkėse. Balsuoti rasme-

niškai arba laišku. Tada reikia pasirūpinti iš apylinkėse balsavimo lapelių gauti.

• **ARGENTINOS** lietuviai per dešimtį metų, spėjo išsirūpinti jų gyvenamoje valstybėje Lituanica vardu jau dešimtį gatvių. Tokios gatvės dabar yra Avellanedos, Beriso, Kordybos, Quilmes, Comodoro, Lanus ir Temperley miestuose. Pasirodo, tai nepabaiga, nes šiemet kovo 18 dieną dar viena Lituanicos vardu gatvė pavadinta Patogonijoje. Lietuvių Aušros Vartų parapijos gatvė, kuri anksčiau vadinosi Chicago, dabar irgi pavadinta Lituanica.

• **LITUANISTINIŲ** mokyklų mokytojai rengia ateinančio rugpjūčio 12-19 dienomis Dainavoje studijų savaitę. Bus visa eilė idomių paskaitų ir diskusijų svarbiais pedagoginiais klausimais.

• **DARIAUS IR GIRĖNO** paminklas Chicagoje sudaro žymią miesto puošmeną. Jo statyba rūpinosi patys lietuviai, ypatingai tų laikų Lietuvos konsulas

Ant. Kalvaitis. Bet jau praėjo daug metų ir šlandien Dariaus-Girėno paminklas jau reikalingas skubaus ir pagrindinio remonto. Tarp atskirų granito gabalų laikui bėgant atsirado plyšiai ir ten patenka vanduo. Vyksta palengva ardomas procesas. Chicagos lietuviai jau rūpinasi šio išpuodingo paminklo likimu. Manoma kreiptis į Chicagos miesto vadovus ir prašyti, kad būtų atlikti būtiniausi paminklo pataisymai.

S. SGT. KAZIMIERAS NORVILAS iš Marquette Parko, yra paskirtas į taktinę aviacijos komandą, Bergstrom. Paskutiniu metu buvo Tailande.

— Rojus netinka vedusiems. Tai įrodė jau Adomas ir Jeva.

— Jis labai buvo humaniškas, niekados nekan-kindavo savo sąžinės.

— Šio jaunuolio dar plenas barzdoje neapdžiuvo.

— Liūtas nesigėdina, kad priklauso kačių šeimynai.

Opozicionierius turi juodus akinius, tai jam viskas juodai atrodo.

Dievo Karalystės Žinios 7 SKELBIMAS

(Tiesios)

Ramindamas ir linksmindamas tuos, kurie liūdi dėl savo mirusiųjų prietelių Sv. Povilas sako: "Mes nenorime palikti jūsų, broliai, be žinių apie (mirties miegą) užmigusių, kad jūs neliūdėtumėte, kaip kiti, kurie neturi vilties. Nes jei mes tikime, kad Jėzus mirė ir atsikėlė, tai taip Dievas užmigusių per Jėzų atves draug su juo. Nes tai mes sakome jums Viešpaties žodžiu." 1 Tesaloniečiams 4:13, 14.

Yra tokių, kurie sakosi tik į Dievą, bet netiki į mirusiųjų prisikėlimą. Parodomas tokiems jų paklydimą Sv. Povilas sako: "Jeigu nėra mirusiųjų prisikėlimo, tai (reikia sakyti, kad ir) Kristus neatsikėlė. O (jei sakytume, kad) Kristus neatsikėlė, tai mūsų (Apaštalų) skelbi-

mas yra tuščias, tuščias (taip pat) ir jūsų tikėjimas. Bet ištikrųjų Kristus yra prisikėlęs iš mirusiųjų kaip užmigusiųjų pirmonė. Kaip per vieną žmogų atėjo mirtis, taip per vieną žmogų ir mirusiųjų atsikėlimas. Ir kaip Adome visi mirė, taip ir Kristuje visi bus atgaivinti; bet kiekvienas savo eilia; pirmonė Kristus; paskui tie, kurie yra Kristaus, kurie tikėjo į jo atėjimą." — 1 Korint. 15:12-23.

Prisikėlimas Žadamas Teisiems Ir Neteisiems

Kitos Šventojo Rašto vietos aiškiai parodo, kad bus prikelti visi, tikintieji ir netikintieji, teisieji ir neteisieji, gerieji ir piktieji, kurie mirė nepažinę Kristų. (Ap. Darb. 24:15) Nes parašyta, kad Kristus paragavo mirties už kiekvieną žmogų. Jis mirė teisus už neteisiuosius. Kaip per vieną žmogų atėjo mirtis ant visų, taip per kitą žmogų, mūsų Atpirkėją ir Išganytoją, visiems bus duota proga gyventi. Tas nereiškia, kad kiekvienas bus priverstas gyventi prieš savo norą. Amžinasis gyvenimas bus gaunamas Dievo pažinimu, tikėjimu ir paklusnumu Jo įsakymams. Kas nenorės klausyti, tas užsitarnaus nuodėmės algą mirtį, antrą mirtį, galutiną sunaikinimą.

(Bus daugiau)

Kas domisi apie Tiesą, reikalaukite spaudos veltui šiuo adresu:

Lithuanian Bible Students,
212 E. 3rd Street,
Spring Valley, Ill. 61362

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELBAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAM NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

1973 m. kalendorius — \$1.50.

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

**PARDUODAMA
CILUX
TRUTONE WHITE**

UŽ \$10
5.50 Gal.

**QUINCAILLERIE
DE LASALLE HARDWARE**

W. THORNTON PROP.

7688 Broadway, LaSalle 365-8878

- Esant problemoms duodami patarimai.
- Skambinkite telefonu, pristatysime į namus.

VIOLETA NAŠUKAITYTĖ KANADOS GARSENYBĖ

Kilusi iš Toronto Violeta Našukaitytė pastaruoju metu pasidarė tokia sporto žvaigždė, kuria domisi visas Kanados sporto pasaulis, o taip pat ją aukštai įvertino ir kitų šalių sporto spauda ir sportu besidomintieji sluoksniai.

"Montreal Star" beveik puslapį paskyrė Violetai, kur aprašomi jos sporto laimėjimai ir atliekamas pasikalbėjimas su ja apie jos skaidrią veiklą.

Įdėta ir toji pati fotografija, kokia čia matote, kur jaunoji sportininkė puikiai pavaizduota pilname jos sportiniame grožyje. Jos specialybė, kaip jau gerai žinoma yra stalo tenisas. Apie tai ji kalba specialistės užtikrinimu. Jos manymu, kai kurie Europos ir Azijos kraštai yra toliau prisiseikę šioje srityje, negu šiaurės Amerika. Kitur treniruojamasi po keturias-penktas valandas į dieną, o taip pat

atliekami kiti sportininkams privalomi pratimai. Ypatingai svarbu treniruoti kojas, nes stalo teniso žaidėjas privalo nepaliaujamai judėti ir nepavargti. Tik toliau tokiu būdu jis sugebės pasiekti visus žaidimo stalo kampus. Bet ir poilsis reikalingas. Tad ji, savaitgalyje dalyvaudama rungtynėse, jau penktadienį, o kartais ir pirmadienį turi turėti poilsį.

Kai sportininkė keliauja į Japoniją, Kiniją ir Singapūrą, ten sporto žaidimų žiūrėti susirinkdavo iki 18,000 asmenų. Tai didžiulis susidomėjimas sportu. O, sakysim Jugoslavijoje, kai vyko varžybos, šešių tūkstančių stadionas kiekvieną dieną būdavo pilnas. Bet japonai ir kiniečiai šiuo metu visur dominuoja.

Violeta Našukaitytė turi dar dvi seseris Florą-20 ir Gloriją-11 metų. Tėvas pats savo pasižymėjusioms dukroms padarė stalo teniso raketes.

Violeta, kalbėdama apie

savo sportinę praktiką, sako, kad ji mėgsta žaisti geriau su vyrais, negu su mergaitėmis. O kodėl?

- Vyrai smogai stipriau, negu moterys. O taip pat vyrai žaidimo metu kartais laikosi geresnės taktikos, negu moterys. Bet pasitaiko, kad Švedijos moteris sumuša Kanados vyrus, nes ten stalo teniso žaidimas labiau paplitęs.

Daugiau apie šią sporto žvaigždę teks kalbėti vėliau.

P R A N E Š I M A S

1. 1973 metų Žaidynėms yra pakiečiame sekantieji Žaidynių nuostatai: vietoje 8 jaunių A klasės komandų yra leidžiama tik šioms Žaidynėms 10 komandų. Kas liečia jaunių klasę yra leidžiama žaisti 3 krepšinio rungtynes tą pačią dieną.

2. 1973 m. Žaidynėse, Detroito, paskirų šakų teisėjai: krepšinio R. Čerškus; tinklinio V. Simutis; stalo teniso S. Viskantas; šachmatų K. Balys. Krepšinio teisėjus tvarko V. Memenas. Žaidynių teisėjų kolegiją sudaro: paskirų sporto šakų komitetų vadovai, paskirų sporto šakų teisėjai Žaidynėse ir vyriausias Žaidynių teisėjas V. Memenas.

Jaunučio Puodžiūno baleto studijos mokinės kartu su savo mokytojais Violeta Karosaite ir Jaunučiu Puodžiūnu šoks baleto "Carmen" operos pastatyme Chicagoje.

kų teisėjai Žaidynėse ir vyriausias Žaidynių teisėjas V. Memenas.

3. 1973 metų Žaidynėse bus sudarytos vyrų krepšinio ir moterų tinklinio rinktinės, išvykai į Europą, rugpjūčio mėn. 24 d. iki rugsėjo mėn. 17 d. Vyrų krepšinio rinktinę sudarys Sporto Sąjungos krepšinio komitetas ir po vieną paskirtą krepšinio žinovą iš kiekvienos Sporto Sąjungos Apygardos. Krepšinio komitetą sudaro: A. Lauraitis, - vadovas, V. Grybauskas, R. Dirvonas, R. Valaitis, M. Dulinas ir A. Birutis. Moterų tinklinio rinktinę sudarys tinklinio komiteto vadovas R. Babickas ir Z. Žitpūnys.

4. Išvykos proga yra pagaminti Sporto Sąjungos metaliniai ženkliukai, priseigami prie švarkų. Tuos ženkliukus paraginkite pradėti išsigyti jau per Žaidynes. Centro valdybos nariai ir rengėjų specialus asmuo platins šiuos ženkliukus.

5. Taip pat išvykai sukelti lėšas yra išsiuntinėta visiems sąjungos nariams loterijos knygutės. Kiekvieno klubo valdyba prašoma paraginti savo narius, kad knygutės nelaikytų padėtas, bet išplatinti ir pinigų grąžinti Centro valdybai.

6. Sporto Sąjungos žiniai pranešame, kad Lietuvių Fondas per du kartu yra paskyręs \$1000.00. Šis \$1000.00 yra gautas už 1972 metus ir sąryšyje su australiečių atsilankymu.

7. Sportininkų stovykla turėjusi įvykti 19-26 d. d. rugpjūčio mėn. Dainavoje, neįvyks. Ypatingai sutrugdo skautų jubiliejinė stovykla.

8. Osvaldui Kušneraičiui,

Kanados Sporto Apygardos Vadovui pristacius sekančius sporto veikėjus sudarydami Apygardos komiteto, Centro Valdyba patvirtino ir skelbia Sąjungos ir visuomenės žinią:

O. Kušneraitis - vadovas, 320 Dixon Rd. Apt. 2204 Weston, 490, Ontario Canada.

Tel: 416-244-0107.

V. Birietė - narys.

J. Sepulis - narys.

R. Underyte - narys.

Centro valdyba

ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTINĖS IŠVYKOS Į VAKARŲ EUROPA KOMITETAI: VYKDOMASIS KOMITETAS:

inž. Antanas J. Rudis - pirmininkas.

J. Baris - vicepirmininkas. dr. E. Ringus - vicepirmininkas.

Vyt. Kasnūnas - sekretorius.

A. Būga - kasininkas.

J. Šoltūnas - spaudos reikalams.

Išvykos Organizacinio Komiteto pirmininkas, Kanadoje yra Pranas Bereckis, 26 Woodside Ave. Toronto 161, Canada.

Tel: 416-763-4429.

vicepirmininkai inž. E. Čuplinskis, O. Kušneraitis ir inž. H. Chvedukas nariai V. Bireta, S. Krasauskas ir V. Simonaitis.

Kaimynui, geram bičiuliui, jaunavedžiui -
- laikraštis
geriausia dovana

Violeta Našukaitytė

Musu Kredito Unijos nariui

A.†A

JUOZUI JASECKUI mirus,
jo žmonai Valentinai, sūnui Viktorui, dukteriai
Bertai ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia
Montrealio lietuvių kredito
unijos "Lito" valdyba

Mielą mūsų mokytoją MARIJĄ JURKIENĘ, jos
šeimą ir visus artimuosius brangiai motinai mirus,
nuoširdžiai užjaučiame.

Montrealio lituanistinės mokyklos
mokytojos, mokytojai, vedėja ir
tėvų komitetas

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

IR

MOKSLO METŲ UŽBAIGIMAS

ĮVYKS gegužės 13 d., sekmadienį 6 val. vak.,
Aušros Vartų parapijos salėje.

Nuoširdžiai kviečiame visus dalyvauti.

Montrealio Lituanistinė
Mokykla

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.
Tel. 871-1430

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
278 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.
Tel: 842-1126, namų 678-3660

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL
Tel. 255-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1435 St. CATHERINE Street W., Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8328.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

• AMERIKOS LIETUVIŲ
TARYBA pakartotinai ra-
gina visus lietuvius rašy-
ti laiškus senatoriui Hen-
ry M. Jackson, ir taip pat
savo valstybių senatoriams
ir kongresmanams, re-
miant senatoriaus Jackson
rezoliuciją (Amendment
Nr.79 to the Trade Reform
Act of 1973 (H. R. 6767),
kuriame sen. Jackson rei-
kalauja kad Amerika ne-
duotų jokios ekonominės
pagalbos Sovietų Sąjungai
tol kol emigracijos su-
varžymai visiems žmo-
nėms nebus sustabdyti.
Taip pat prašome kreiptis
į senatorių Jackson ir vi-
sus senatorius ir kongres-
manus kad Pabaltijo Val-
stybių klausimas būtų iš-
keltas Europos Saugumo
Konferencijoje ir kad aukš-
ti miltai būtų panaikinti
arba sumažinti.

Prašoma rašyti sena-
toriams:

United States Senate
Washington, D.C. 20510
Kongresmanams:
House of Representatives
Washington, D.C. 20515

"LITAS" NEVEIKS
SEKMADIENIAIS

"Lito" Aušros Vartų sky-
rius neveiks sekmadie-
niais nuo gegužės mėn.
15 d. iki spalio mėn. 15 d.
Nariai, kurie savo opera-
cijas "Lito" atlikdavo sek-
madieniais, kviečiami jas
perkelti į šioadienius
arba pasinaudoti pašto pa-
tarnavimais. "Lito" valdy-
ba tikisi, kad nariai tinkā-
mai supras šį nedirbamų
vasaros savaitgalių pra-
ilginimą.

• ENCYCLOPEDIA LI-
TUANICAI prenumeratori-
ų rinkimas kaikur eina
sėkmingai: Delhi, Sudbury
ir St. Catharines apylin-
kės ne tik išpildė joms
nustatytą kvotą, bet pasi-
žadėjo dar ir daugiau pre-
numeratorių surasti. Už
tų apylinkių pirminin-
kams enciklopedijos lei-
dėjas pasiuntė dovanoms
V. Krėvės raštų 6 tomus
ir dar 3 stambias knygas.
Deja, kaikuriose apylin-
kėse tas darbas, atrodo,
dar ne pradėtas.

PARDUODAMAS vienos
šeimos namas Crawford par-
ke Verdun. Gražus sodelis.
Skambinti 767-1560 arba
365-5417.

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE

366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

SUTVARKYTAS
MUZIEJUS
PARAGIUOSE

Per visus metus Para-
giuose dirbo paminklų
konservuotojai. Sodyboje
valstybės lėšomis įkurtas
Lazdynų Pelėdos memo-
rialinis muziejus.

Jau sutvarkyti pastatai,
parkas, tvenkinys. Muzie-
jaus ekspoziciją iki pava-
sario paruoš Šiaulių "Auš-
ros" muziejaus darbuoto-
jai. Vėliau šį istorinį kam-
pelį prižiūrės Kairiškų
vidurinės mokyklos kraš-
totyrininkai.

Dantų gydytoja

DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St., 1 a. 11 - 12 k.

Tel:
932-6662; namų 737-9681

• PRANAS BRAZINSKAS
Ankaroje, Turkijos sostinėje, teismui pareiškęs, kad jis ne tik nepripažįsta sovietinės pilietybės, nes esąs Lietuvos pilietis, bet jis esąs slaptos organizacijos narys ir kovojęs prieš okupacinį rusų bolševikų režimą, Lietuvoje.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
IR KITOS PROGOS

Tony's PHOTO STUDIO

TEL. 525-8971.

T. Laurinaitis

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

CFMB LIETUVIŠKA RADIOJO
PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai. Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

• Atliekami mechaniniai darbai

• Išorės taisymas ir dažymas

• Dunlop padangos ir baterijos

(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

NL SPAUDOS BALIUS įvykęs šeštadienį Šv. Kazimiero parapijos salėje praėjo sėkmingai. Spaudos Baliaus Karalaitė išrinkta Elaine Pakulytė iš Lanorale, P.O. princesėms V. Kudžmaitė ir R. Lapėnaitytė. Smulkiau apie balių bus sekančiame numerį.

**SPAUDOS BALIUI
LOTERIJAI FANTUS
DOVANOJO:**

M. Snapkauskas, A. Ališauskas, M. P. Girdžiai, O. Lapenaitienė, Šulmistrinė, A. Ptašinskas, J. M. Paunksniai, J. Leknickas, M. Šulmistras, E. Martinaitienė, A. Martinaitienė, A. Ruzga, Leknickienė M., O. Mylienė, Pr. Dikaitis, J. M. Šiaučiuliai, Pr. Baltuonis, J. Zavys, V. Sušinskas, L. L. Giriniai, J. Bieliūnas, J. Miller, Gudžiūnas, A. M. Čepulis, E. Kardellienė, B. Staškevičiai, J. Vieraitis, Kalvaitytė ir kt.

Vertingiausius fantus (neskaitant gerą vyną ir degtinės bonkas, dovanų - Pr. Baltuonis savo darbų-medžio drožinį ir

Highland Auto Body-Sušinskas ir Zavys automobilio nudažymą, A. Ruzgas elektrines žirkles.

Už dovanas nuoširdžiai dėkojame. NL.

● **VYTAUTAS MEILUS** žymus lietuvių veikėjas, kurs pastoviai dirba Kanados Imigracijos įstaigoje Ottavoje iš centro išvyko ir pasiūstas svarbioms parelgoms į Švediją, kurią jis pulkiai pažįsta, nes jau ten gyveno pokariniais metais. Anksčiau jis tvarkė Kanados imigracinius reikalus Ispanijoje ir Japonijoje.

● **MIRĖ Kazimiera Vizgirdienė**, 75 m. amž., Juozas Jaseckas 76 m. amž. ir M. Zlotkienė 79 m. amž.

● **Montrealio Katalikių moterų draugijos pavasario susirinkimas** šaukiamas gegužės 27 d. po sumos Seselių namuose. Bus Velykų Stalo apyskaita ir vaisės visiems prisidėjusiems darbu ar maistu prie Velykų Stalo paruošimo.

● **Vytauto klubo pašalpinės draugijos susirinkti-**

**MONTREALIO SKAUCIŲ IR SKAUTŲ
VASAROS STOVYKLA**

1973 metų stovykla įvyks nuo liepos 22 d. iki 29 d. "BALTIJOJE".

Broliams vadovaus p. s. V. Piečaitis ir p. s. R. Otto.

Prašome registruotis: Sesės pas tuntininkę p. s. E. Jurgutienę tel. 626-7499. Brolius pas tuntininką p. s. B. Niedvarą tel. 487-4938.

**PAGALBA
NEPRIKLAUSOMAI
LIETUVAI**

Pakalbinkit užsisakyti NL- artimuosius, arba, pagaliau, padovanokit geram bičiuliui nors pusmetinę NL prenutą.

Pinigus siųskit su žiuo kuponu:

Vardas pavardė

Adresas: / gatvė ir Nr. /

City

Valst. - prov.

Pinigus siunčia: / pavardė ir adresas /

**Žemiausios kainos!
MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.**

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Gerb. NL Rėmėjau!

"Nepriklausoma Lietuva", kad galėtų tesėti užsibrežtus tikslus ir kad susidarytų lėšų patalpų pagrindiniam pertvarkymui, B-vės V-ba kreipėsi į žinomus lietuvių dailininkus prašydama paramos. Kaip matote jie gausiai atsiliepė padovanodami vertingus savo darbus. Visi biliete pažymėti darbai bus išleisti loterijon, kuri įvyks šių metų lapkričio mėn. 17 d. Visi NL skaitytojai ir rėmėjai loterijos bilietus gaus paštu prašant neatsisakyti paremti savąjį laikraštį šia nedidele loterijos auka. NL.

Name

Address

Tel

Nº

Nº

**NEPRIKLAUSOMA
LIETUVA**

INDEPENDENT LITHUANIA • LITHUANIE INDÉPENDANTE

7722 GEORGE STREET, LA SALLE
MONTREAL, QUEBEC, CANADA
TEL. 366-6220

1. A. TAMOŠAITIENĖ MOTERIŠKAS LIETUVIŠKAS TAUTINIS RŪBAS
2. R. ASTRAUSKAS PAVEIKSLAS
3. P. BALTUONIS MEDŽIO SKULPTŪRA
4. R. BUKAUSKAS PAVEIKSLAS
5. E. PAKALNŠKIENĖ PAVEIKSLAS
6. J. ŠIAUČIULIS MEDŽIO DROŽINYS
7. A. VAZALINSKAS PAVEIKSLAS
8. G. VAZALINSKAS PAVEIKSLAS

Traukimas įvyks 1973.XI.17.

\$ 1.00 AUKA - DONATION

**MONTREAL WEST
AUTOMOBILE**

Pontiac ★ Buick ★ Astro

● NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!

● NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!

● MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU ĮŠIMTIMI JŪMS PASITARNAUS!

● UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuviai atstovai)

PASIKALBĖKITE SU

Manageriu
LEO GURECKAS

mw

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	5.5%	Asmeninės	8.5%
Taupomasis s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 metams	6.5%	Cekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	7.0%	Investacijos	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 metams	7.5%		

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas, už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda Kreiptis: Gil Constantini C.I.B.; Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.